Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 290 (14095) | 1975 оной декабриин 12, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

...гарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой hаалишад ...СС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис ...сөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, энэ үбэлжэлгын ... ехэ hү hаахын түлөө тэмсэнэ.

...УРАГ ДЭЭРЭ: түрүү hаалишадай нэгэн Сэсэг Сухое...

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

...УЯЛГААЯ ШЭНЭЛБЭ

...ЭШҮҮР. Аймаг дотороо ...эл гаргаhан «Рассвет» ...озой уряае Дзержин... ...н нэрэмжэтэ совхозой ...шад hайшаан дэмжэжэд, ...ан уялгаяа шэнэлбэ. ...эжэ hаяхан үнгэргэгдэ... хамтынгаа суглаан дээрэ ...озой hаалишад үбэлэй ...нуудта үнеэн бүриhөө ...0 килограмм hү hаахаар шиидэв. Түрүү hаалишад А. Шубина, В. Дульянинова, Е. Крупенникова гэгшэд үнеэн бүхэнhөө 1.700 килограмм hү hааха уялга абаба.

Мүнөө совхозой фермэ бүхэндэ ехэ hүнэй түлөө тэмсэл улам үргэдэжэ байнхай.

В. БОРИСОВ.

КПСС-эй XXV съездые ажалай амжалтаар угтая!

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР

Улаан - Үдын аймагай «Авангард» колхозой фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула республикын ажалшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Гүрэндэ hү худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые тус колхоз байгша оной гурбадахи кварталда дүүргэhэн юм.

Тиигээд ажахын hаалишад түгэсхэхы жэлдэ hү худалдаха түсэбөө уридшалан дүүргэхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ эхилээ hэн. Ноябриин 15-да урдаа табиhан зорилгоёо урагшатайгаар бэелүүлбэ. Түсэбэй ёhоор энэ жэлдэ 5. 925 центнер hү тушааха байгаа hаа, 5.929 центнер Улаан-Үдын hүнэй комбинадта оруулаа. 1971—1975 онуудай туршада тус колхоз гүрэндэ 28.120 центнер hү тушаагаа. Энэнь табан жэлэй даабариhаа 2.400 центнерээр ехэ болоно.

Мүнөө тус колхозой hаалишад ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна. Тэдэнэр үдэрэйнгөө hаамые бүри дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, ноябриин түрүүшын үдэрнүүдтэ колхозой фермэнүүдэй үдэр бүриин hаам 12—13 центнертэ хүрэдэг hаа, мүнөө 18 центнерhээ дээшэ болоо. Тингэжэ hү гүрэндэ худалдалгаяа бүри ехэ болгобо.

Колхозой түрүү hаалишад Феодора Семеновна Емельянова, Тамара Федоровна Мартышина, Анна Ивановна Булдакова, Татьяна Петровна Воробьева, Галина Прокопьевна Попова гэгшэд хубиингаа табан жэлэй түсэб урагшатайгаар бэелүүлээ. Тэдэнэр мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллана.

Түрэл Коммунис партиингаа съездэ бэлэг болгон гүрэндэ түсэбhөө гадуур үшөө 1200—1300 центнер hү худалдажа, ниитын адууhа малай үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ зорилго колхозой hаалишад урдаа табинхай. Тэдэнэй хэлэhэндээ хүрэхэ байhандань найдамаар.

А. НАГАСЛАЕВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

...РГАТЫН ...АЛШАДАЙ ...МЖАЛТА

ХУРАМХААН. **Телефоноор абтаба).** Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ Аргатын совхозой коллектив гүрэндөө 4.250 центнер мяха тушааха түсэбтэ даабаритай hэн. Тэрэ түсэбөө болзорhоонь hара шахуу урид сүм дүүргэhэн тухайгаа аргатынхид элидхэбэ. Жэлэй барагдатар үшөө табин центнер болохо мал түсэбhөө үлүүлэн бэлэдхэлэй пунктда тушаагдахаар бэлдэгдэжэ байна.

Совхозой малшадай туйлаhан энэ амжалтада ухэршэд Бадма Хобраков, Сандак Аюшин, Дамба Гармаев, Буянто Будаев гэгшэд хубитаяа хамагhаа ехээр оруулаа. Эдэ нүхэд олоншье. Шэгнүүр дарасатай тарган үхэрнүүдые тушааhаараа шалгарна.

М. БАТОИН.

...ҮСЭБ ...ЛГАЯА ...ҮРГЭЭ...

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

...ГТА. Жэл бүри ороо...ранай, үбhэ ногооной ...итай баян ургаса ху... «Родина» колхозой ...заторнууд, луговозарай үрэжэл hай...хаар соносхогдоhон ...й хоёр hарын турша...шалан, тарялан дээ... шэбхэ зөөжэ тарааха ... hараар уридшалан ...д, даабариhаа га... 10 мянган тонно наг ...гаргахаар уялга аба... Тиин мүнөө тус...хидхэгдэhэн лугоме...вна отрядай гэшүүд хараалhан зорилгоёо богонихон болзор соо 9900 тонно до хүргэбэ.

Наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэридэ трактористнууд А. Пашков, И. Яковлев, В. Андреев гэгшэд даабаряа холо үлүүлжэ, онсо эрхимлэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой сабшалан, тарялан дээрэ наг шэбхэ гаргажа тарааха хүдэлмэри бүри эмхитэйгээр ябуулагдана.

С. РИНЧИНОВА.

ЗАГАҺА, НУГАҺАШЬЕ ЭЛБЭГЭЭР...

КАБАНСК. Түгэсхэхы жэлдэ мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө 50 процентээр үлүүлхэ уялга абаhан загаhа олзоборилгын «Прибайкалец» колхозой нугаhашад зорилгоёо уридшалан бэелүүлбэ. Теэд мүнөө тус ажахын нугаhашад партиин ээлжээтэ съездын урда тээхи мүрысөөндэ хам оролсожо, түсэбэй ёhоор 1500 центнер шубуунай мяха Эхэ орондоо тушааха даабаряа 3008 центнертэ хүргэбэ. Эндэ шубуушад Л. Балдаков, З. Новолодская, Е. Соболева, П. Метелева гэгшэд эрхим амжалта туйлаа.

Тиихэдэ загаhа олзоборилгошье урагшатай ябана. Һүүлэй дүнгөөр колхозой гурбан бригада—А. Новолодскиин, И. Новолодскиин ба А. Новолодскиин хүтэлбэрилдэг коллективүүд табан жэлэйнгээ түсэб 6 hараар уридшалаад, ерэхэ арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой загаhашад байгша онойнгоо түсэбые декабриин 25 болотор сүм дүүргэхын түлөө шармайн хүдэлмэрилжэ байнхай.

А. ХАЛТУЕВ.

...СХЭЛШЭДЭЙ ҮҮРГЭ ЕХЭ

...И. Гүрэнэй амбаарта ...ган центнер таряа ...а, хараалагдаhан ...161 процент дүүргэ... ...агай совхозой меха...нууд машина, техни...трактор болон бүлүүр ...удаа саг болзортонь ...лхаар аймаг дото...ан үүсхэл гаргаба. ...тус ажахын меха...нууд бухы техникээ ... ГОСТ-ын эрилтэдэ ...р хадагалжа, ерэхэ ...прелиин 15 болотор ...нуудайнгаа 90 про... газар элдүүрилхэ, ... хэхэ машинануудаа ...цент бэлдэхээр уялга абаа. Мүн партиин ээлжээтэ съездын нээгдэхэ үдэртэ плуг, сеялкэ, культиваторнуудайнгаа 70 процентые заhабарилаад, 1976 оной 1 кварталда заhабарилагдаха тракторнуудаа, бүлүүр станцинуудаа хүсэд бэлдэхэ зорилго хараалаа. Гэхэтэй хамта хабарай тарилгын эхилтэр механизаторай мэргэжэлдэ 15 хүбүүд, басагадые hургаха байна.

Мүнөө совхозой механизаторнууд техникэ, трактор заhабарилгаяа эршэмтэйгээр үнгэргэжэ байна.

Б. ЛАЙДАПОВ.

ШЭНЭ ГУУРТЭДЭ...

БАГДАРИН. Һаалиин үнеэдые шэнэлхэ эмэ хашарагуудые суглуулжа харууhалха тусхай бааза Джилиндын совхоздо эмхидхэгдэhэн юм. Эндэ залуу коммунист Г. Кувшинов, П. Ожигов гэгшэд ажаллана. Мүнөө дурсагдаhан малшад 191 гунжа харууhална.

Совхозой малшад эдэ үдэрнүүдтэ харууhалжа байhан хашарагуудаа тарганаар ондо оруулхын түлөө шармайн оролдоно.

А. ЦЫРЕНОВ.

ЗӨӨЛЭН «АЛТАН» ТУШААГДАНА

НИЖНЕАНГАРСК. Хойто-Байгалай аймагай коопзверопромхозой ан үсхэбэрилэгшэд байгша ондо ангай 2050 арhа тушааха түсэбтэй юм. Мүнөө ан үсхэбэрилэгшэдэй фермэдэ хүхэ зүhэтэй үнэгэнэй арhа бэлэдхэхэ халуун хаhа түлэг дундаа эхилээд байнхай.

Һаяын үдэрнүүдтэ аймагай ан үсэбэрилэгшэд түрүүшынгээ зөөлэн «алта» Эрхүүгэй баазада тушаажа захалба.

В. ОСТРОВСКИЙ.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВ Москвада бусажа ерэбэ

ВАРШАВА. (ТАСС). ПОРП-ын VII съездэ хабаадаха Советскэ Союзай Коммунис партиин делегацые толгойлжо ошоhон КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежнев декабриин 10-да Варшаваhаа Москвадаа бусажа ерэбэ.

СССР-эй ба ПНР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн түбэй вокзал дээрэhээ нүхэр Л. И. Брежневые ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Ябловьский, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Э. Бабюх, Я. Шидляк, В. Ярузельский, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидадууд Ю. Кемпа, С. Ковальчик гэгшэд үдэшөө.

Тэрэшэлэн ПОРП-ын VII съездэ хабаадаhан КПСС-эй делегациин гэшүүд — КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-hээ ПНР-тэ байдаг элшэн сайд С. А. Пилотович, СССР-эй Посольствын ба ПНР-тэ байдаг бусад совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Л. И. Брежневые үдэшэбэ.

Вокзал шадарай талмай дээрэ суглаhан олон мянган варшавянууд Леонид Ильич Брежневые халуунаар амаршалаа. ПОРП-ын VII съездэ хабаадаhан КПСС-эй делегациин толгойлогшые хани халуунаар үдэшэлгэ поляк-совет хани барисаанай гайхамшаг жагсаал болобо.

Поляк, совет пионернүүд нүхэр Л. И. Брежневтэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарьтай хамта КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд А. М. Александров, Л. М. Замятин Москва ерэбэ.

Н. В. ПОДГОРНЫН хани ёhоной албанай хэрэгээр Афганистанда аяншалга дүүрэбэ

КАБУЛ. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныи, Афганистанай гүрэнэй толгойлогшо ба республикын Премьер-Министр Мухаммед Даудай хоорондын хөөрэлдөөнүүд эндэ болоод, декабриин 10-най үдэр дүүрээ.

Хоёр талые hонирхуулдаг уласхоорондын шухала асуудалнууд, тэрэшэлэн Советскэ Союзай ба Афганистанай Республикын хоорондохи хоёр талын харилсаанда хабаатай зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ үргэлжэлhэн байна. Афганистанай Республикада албанай хэрэгээр Н. В. Подгорнын ерэлгын дүнгүүд тухай Совет-афган хамтын коммюникее хоёр тала зүбшэлhэн байна. Н. В. Подгорные үдэшэжэ ошолсоhон тушаалтад, тэрэшэлэн Афганистанай Республикын гүрэнэй ажал ябуулагшад үнэн зүрхэнэй, хани ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаа.

Энэл үдэр Н. В. Подгорный, Мухаммед Дауд Нейтралитет ба хоорондоо добтололсохогүй тухай 1931 оной нюлиин 24-эй договорой болзорые hунааха тухай протоколдо гар табибад.

Протоколдо гар табиhанай hүүлээр Н. В. Подгорный тобшоор үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ:

Нүхэдүүд!

Политическэ шухала документдэ — Нейтралитет ба хоорондоо добтололсохогүй тухай 1931 оной договорой болзорые hунааха тухай протоколдо мэнэ hаяхан гар табяабди. Хани харилсаанайнгаа договорно үндэhэ hуурие бэхижүүлхэ гэжэ Советскэ Союзай ба Афганистанай Республикын хоюулан хүсэдэг байhан ушар энэ документ дотор тодорхой, эли тодо бэелэлээ олонхой.

Манай харилсаанай гол ёhонууд сагай туршалгые амжалтатайгаар дабажа гараа, хоёр ороной арадуудай үндэhэн аша туhада харюусана, манай хоёр гүрэнэй хоорондын хани барисаанай ба үрэ түгэс харилсаа холбооной эбдэршэгүй үндэhэ hуури байhаар гэбэ.

М. Дауд үгэ хэлэхэдээ, гар табигдаhан протоколые — хоёр ороной хоорондын хани харилсаанай эбдэршэгүй, бата үндэhэ hуури табиха түүхэтэ, шухала документнүүдэй нэгэн гэжэ нэрлээ. Эдэ документнүүдэй бодомжонуудые дүүргэхэ ба хүндэлхэ гэhэн Афганистанай ба Советскэ Союзай шиидхэбэри, үнэн зүрхэнэй эрмэлзэл сагай шалгалтые амжалтатайгаар дабажа гараа. Манай оронуудай хоорондын үнэхөөрөө бата хани барисаан, хүршэ ёhоной харилсаан, харилсан хүндэлэлсэлгэ ба этигэлсэлгэ зэргэ оршолгын эрхим жэшээ гээд тоологдоно. Эдэ документнүүд дотор баталагдаhан гол ёhонууд манай арадай аша туhада, энэ нютагай ба бухы дэлхэйн арадуудай аша туhада зорюулагдана. Афганистанай республиканска правительство эдэ гол ёhонуудые үндэhэ болгодог политикые сэхэ шууд, үнэн зүрхэнhөө, саг үргэлжэ баримталан бэелүүлхэ хүсэлэнтэй гэжэ мэдүүлхэдэ аятай байна.

Н. В. Подгорный Мухаммед Даудай хүндэлэлдэ сайлалга эмхидхээ. Н. В. Подгорный, М. Дауд сайлалгын үедэ хани ёhоной үгэнүүдые хэлэжэ, хүндагануудые үргэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный хани ёhоной албанай хэрэгээр аяншалгынгаа дүүрэмсээр Эхэ орондоо бусахахая декабриин 10-да Кабулhаа мордоо.

СССР-эй ба Афганистанай Республикын гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Кабулай аэродром дээрэhээ Н. В. Подгорные Афганистанай гүрэнэй толгойлогшо ба республикын Премьер-Министр Мухаммед Дауд, Премьер-Министрэй орлогшонор Мухаммед Хасан Шарк, Сеид Абдул Илла болон ороной ниитын ба политическэ бусад ажал ябуулагшад, Кабулда байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэй эмхинүүдэй толгойлогшонор үдэшэбэ. Тэрэшэлэн СССР-hээ Афганистанай Республикада байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов үдэшэлсөө.

Советскэ Союзай ба Афганистанай Республикын гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ.

Н. В. Подгорный, М. Дауд хүндэлэлэй харуулай урдуур ябаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшые үдэшэжэ ошолсоhон совет тушаалтад Н. В. Подгорнотой хамта Кабулhаа мордоо.

УРАГШАА ДАБШАҺАН РОССИ

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЮҺЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ХОЁРДОХИ СЕССИ

Бухы оромнай шэнги Россин Федераци юhэдэхи табан жэлээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Үнгэрhэн үеын туршада экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүд, шэнжэ шанарынь КПСС-эй XXIV съездын хараа шугамтай, манай экономическа политикын гол шухала заабаринуудтай бүрин зохилдоно. КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөн үдэр бүри алдарта илалтануудые асарна.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд совет арадай политическэ болон, ажалай шэнэ эдэбхиин долги дэлгэрүүлээ. Энэ Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлээ, hүүлээрнь СССР-эй Верховно Соведэй сесси СССР-эй арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб ба СССР-эй Гүрэнэй бюджет тухай хуули баталан абаа.

Декабриин 10-да Кремлиин Ехэ ордон соо РСФСР-эй Верховно Соведэй юhэдэхи зарлалай хоёрдохи сесси нээгдэжэ, республикын арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ.

Сессиин зүбшэхэ асуудалнууд баталагдана:

1. РСФСР-эй арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тухай.
2. РСФСР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджет ба РСФСР-эй 1974 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай.
3. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.

РСФСР-эй арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай элидхэлые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшэ, депутат **Н. И. Масленников** хэбэ.

Гайхамшагта сагта энэ сесси боложо байна, гээд тэрэ хэлээ. КПСС-эй Центральна Комитет 1975 оной декабриин 1-дэ болоhон Пленум дээрээ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ соохи тобшололнууд болон заабаринуудые нэгэн дуугаар hайшаагаа. Эдэ заабаринууд болон тобшололнууд коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури саашадань байгуулгада шухалын шухала удха шанартай юм.

Манай парти, манай арад КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэхэ зуураа, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлнэ.

Россин Федерациин ажалшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые Ф. Жолио-Кюрин нэрэмжэтэ «Эб найрамдалай алтан медаляар» шагнаhан ушарые сэдьхэлээ гүнзэгыгөөр ханан угтаа. Энэ шагнал болбол эб найрамдалые бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондохи хани харилсаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай, Коммунис партиин, Леонид Ильич Брежневэй өөрынь оруулhан туйлай ехэ хубитые мэдэрhэн ябадал болоно.

Үнгэрhэн табан жэлэй туршада ниитын үйлэдбэриин ургалтын, тэрэнэй ашаг үрынь дээшэлhэнэй үндэhэ hуури дээрэ совет арадай ажаhуудалай хэмжээе бухы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ гэhэн Коммунис партиин зохёоhон удаан сагай хараа шугамые бэелүүлгэдэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа, гээд элидхэлшэ тэмдэглэбэ. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, Россин Федерациин экономико тогтууритайгаар, түргөөр хүгжөө.

Национальна олзо доходой нэмэжэ ургаhан ушар экономикын хүгжэлтые юрэнхылэн харуулна гээд элидхэлшэ саашань хэлээ. 1975 ондо энэ олзо доход, 1974 онтой сасуулхада, 4,5 процентээр ехэ болоо.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Сошордомо дохёо

МАЛ ГАРЗАЛНА. ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ?

...лай үбэлжэлгын түрүү... хоёр hара үнгэрөө. Энэ ...сагай уларилай урдын...нилээд дулаан бай... «Победа» колхоздо ...буруунууд, хурьга түл...д үхэл гарзада олооро ... захалаа. Октябрь, ... hарануудта 71 эбэр...о мал (ехэнхидээ ту...руу), 92 хонин (гол ... түлгэнүүд) гарзалаад ...

... юун дээрэhээ болооб, ...эндэ зэмэтэйб гэжэ ...лхэ зорилготойгоор тус ...зой гүүртэ, отаранууд ...р ябажа, бодото бай...нь хараhан, малша... зооветеринарна мэргэ...дтэй уулзаhан байнаб. ...дээ нэн түрүүн энэ ...малайнгаа үбэлжэлгэ...дэд hайнаар бэлдээгүй ... гэжэ хэлэхэ бологдо...

...нээ болгон, Эгэтын hү ...н фермэ абажа харая. ...Хориин ПМК (начальник В. П. Борисов) 400 ...эй байха байра түхеэрhэн аад, тугалай байра бэлдээгүй. Тэрэнь нёдондо барigдажа дүүргэгдэхэ аад, мүнөө хүрэтэр ашаглалгада оруулагдаагүй. Энэ ушарта колхозой хүтэлбэрилэгшэд үнеэдэй байра соо саг зуурын таhалга түхеэржэ, нялха тугалнуудые байлгаха баатай болоо. Эндэнь орожо харахада, хүйтэ нойтон, эдэ тугалнуудые харууhалха дүршэлтэй тугалшан табигдаагүй, тэдэнь хори хонотороо hаалишадта даалгагданхай. Шалгаад үзэхэдэ, hаалишад нялха түгалнуудаа тогтоогдомол саг болзортонь эдеэлүүлнэгүй, байрань ходо сэбэрлэгдэнэгүй. Зоотехническэ нормын ёhоор эндэ нэгэ тугалай байлгагдаха газарта 3—4 тугал хаалгаатай.

Үшөө гушаад үбшэн тугал нэгэ байра соо суглуулагдаад, тусхай харууhанда табигдаа нэрэтэй. Теэд эдэ үлбэр тугалнуудай байра баhал шииг ехэтэй, хүйтэн, агаарынь эхүүн. Дэбдихэрынь hэлгэгдэнэгүй. Ядахын сагта тугалнуудай ууха сэбэр уhан дуталдана. Үбшэн тугалнуудай эдихэ тэжээл муу шанартай, эм домынь саг соогоо үгтэнэгүй.

— Ветеринарна врач, зоотехнигүүд үдэр бүри шахуу ябажа байгша, теэд хэhэн, бүтээhэн юумэниинь байхагүй. Уhа зөөхэ номгон моригүй дээрэhээ гараараа зөөиэб, хаанашье үрдинэгүйб. Мүнөөдэр тугалнуудни уhалагдаагүй, — гэжэ эдэ тугалнуудые hаяхан харууhалжа захалhан Дарима Цыденжапова мэдүүлбэ.

Байра соогуурнь ябаад харахадамнай, тэндэ үхэhэн тугалнууд обоолоотой байба. Газаа досоогуурнь hалан муухай, эм домынь газараар хаяатай хэбтэхэ юм. Юрэдөө эндэ үбшэн тугалнууд байжа, эдэгэхэ, өөдэлхэ юм гэжэ этигэхээр бэшэ.

Маанадай ябажа байха үедэ үнеэдэй байра соо байhан тугалнуудые үсөөрүүлжэ, хорёод тугал айлай нэгэ хооhон гэртэ оруулжа, тугалшадаар хоёр басагадые—Баярма Цырендылыкова, Дыжидма Цыренжапова гэгшэдые томилhон байна. Зүгөөр эдэнь дүршэл шадабаригүй дээрэhээ нарай тугалнуудаа үдэрэй 4—5 дахин эдеэлүүлхын орондо миил хоёр удаа хооллуулна. Иимэ харууhанда байhан элүүр тугалнуудшье үлбэрдэхэ бэшэ аал?

Мүн эндэхи буруунуудай харууhа, эдеэлүүлгэ муу байжа, тэдэнь олооро үхэл гарзада ороно.

Эдэ бүгэдые хаража ябадаг фермые даагша Н. Дугданова, 1-дэхи отделение эрхилэгшэ Д. Ц. Гуробазаров гэгшэд ямаршье бодото хэмжээ абанагүй. Мүн эндэ ажалладаг ветеринарна врач З. Жанчипова, зоотехник Д. Гармажапова тугал, буруунуудай харууhалга, эдеэлүүлгэ hайжаруулха, залуу малшадые hургаха талаар юушье хэнэгүй.

Энэ колхоздо адууhа мал гансахан үбэлжэлгын эхилhэнhээ хойшо гарзалаа бэшэ. Һүүлэй табан жэлэй туршада эндэ аяар 1.237 үхэр, тэрэ тоодо энэ жэлэй 11 hарада 350 үхэр гарзада ороо. Мүн энэ үедэ 9.193 толгой, тэрэ тоодо энэ жэлдэ 1.350 хонин гарзалаа. Ондоогоор хэлэбэл, жэлдээ абтаhан тугалнуудайнь гурбанай нэгэ хубинь үхэhэн байха юм.

Тэрэшэлэн эхэ малынь олоор hубайрна. Һүүлэй жэлнүүдтэ зуун үнеэн бүхэнэй 28—30-ниинь, зуун эхэ хонидой 22—27-ниинь, гүүдэйнь хахадhаа олонхинь hубайрhан байна.

Иимэ ушар байдалhаа боложо, тус колхоз мяха, hү, нооhо абаха, малай тоо толгой олошоруулха табан жэлэйнгээ түсэб холо дүүргэнгүй hалахаяа байна.

Мүнөө ажаллажа байhан хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ажахы дотороо бии байгаа арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ, малшадай харюусалга дээшэлүүлхэ, тэдэнэрэй ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, малай үүлтэр hайжаруулха, ниитын малые үхэл гарзада оруулхагүй, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө бухы хүсөөрөө оролдоногүй.

Энээниие юугээр гэршэлэн харуулхаб? Нэгэдэхеэр, эмэ хашарагуудые саг соонь үрэжүүлхын орондо, тэдэниие ямаршье баримтагүйгөөр голодоhондо гаргажархина. Фермэнүүдтэ зоотехническэ тоо, бүридхэл hула, искусственна үрэжүүлгэ мүнөө хүрэтэр хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй, искусственна үрэжүүлгын пунктнууд зохидоор түхеэрэгдээгүй байhаар, техник-үрэжүүлэгшэдые шэлэн hургаха хэрэгые хэншье анхарнагүй. Колхозой ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд hубайрhан малай ушар шалтагаание элирүүлхэ, үбшэнтэйнүүдыень аргалха гэжэ оролдоногүй.

Зооветеринарна мэргэжэлтэд өөhэдынгөө уялгата хүдэлмэри хэхын орондо бригадирай, фермые даагшанарай хэхэ ажалда оролсошоно. Ядахын сагта зооветеринарна hуралсалшье эндэ ябуулагданагүй. Зүгөөр 2248 үхэртэй, 14 мянгаад хонитой, 387 адуу моритой, 85 гахайтай энэ колхоздо аяар 2 зоотехник, 6 ветеринарна мэргэжэлтэд (хоёрынь дээдэ hургуулитай) хүдэлнэ ха юм.

Яахадаа мал олоор гарзалнаб гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Ч. Д. Дымчиковhээ hурахада, тэрэ иигэжэ харюусаа:

— Мэргэжэлтэд үгы, тэжээл хомор, тугалнууд диспепси үбшэндэ нэрбэгдэнэ...

Теэд малай үбшэлhые шэнжэлжэ байhан Буряадай хүдөө ажахын институдай терапиин кафедрын эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Ю.Б. Дашиев энэ асуудалда тад ондоо харюу үгөө:

— Диспепси үбшэн эндэ тон хомор. Гансал харууhалга муутайhаа, зооветеринарна эрилтэнүүдые сахидаггүйhөө тугалнууд олоороо гарзална. Манай кафедрын эрдэмтэд энэ колхоздо хоёр жэл хүдэлжэ, тугалай үбшэлгэнтэй яажа тэмсэхэб гэhэн заабари, зүбшөөл яhала үгэhэн байха юм. Тэдэ заабаринуудай нэгэниинньшье бэелүүлэгдэнэгүй. Колхоз үбэлжэлгэдөө тон муугаар бэлдэhэн байна. Малшадай дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри hула. Дээдын зургаануудhаа шанга эрилтэ табигданагүй. Энэ жэлэй эхиндэ бии байhан 345 эмэ хашарагай аяар 143-ниинь hубай гараба.

Колхозой бодото байдалтай танилсаад байхадаа, нүхэр Ю. Дашиев тон зүб хэлээ гэжэ hанагдана. Энэ колхозой мүнөөдэрэй байдалай түлөө эндэ ажаллажа байhан хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд дүүрэн харюусаха ушартай.

Д. ДЫЛГЫРОВ
манай тусхай корр

Яруна.

ТҮНХЭНЭЙ РАЙОННО ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИҺЭЭ

ТҮРҮҮ ҮҮРГЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Эндэхи партийна конференци дээрэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. Д. Моглоевой** элидхэлые, мүн делегадуудай үгые шагнаад байхада, нэгэ асуудал бүгэдэнhөө онсолон табигдаа.

Энээнии элидхэлшэ нимэ үгөөр гэршэлээ гэбэл: «Даалгагдаhан хэрэгэй түлөө коммунист бүхэндэ шанга эрилтэ табигдаха ёhотой. Тиигэжэл хүнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Имэ эрилтэ яахадаа табигданаб гэхэдэ, ажахыгаа шэнэ аргаар эрхилхэ үедэ коммунистын харюусалгань, түрүү үүргэнь дээшэлнэ». Конференциин делегадууд энээниис бүришье тодорхойгоор найруулаа.

«Сибиряк» колхозой парткомой секретарь нүхэр **Цымбалюк А. П.** үгэ хэлэхэдээ, кадрнуудые, коммунистнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ hайн гурим тогтоогүй, тиимэhээ олон коммунистнуудай, илангаяа хүтэлбэрилхы хүнүүдэй партийна журам hуладана, партийна шиидхэбэринүүдые хүсэдөөр дүүргэхын түлөө оролдоногүй гээд тэмдэглээ. Түнхэнэй совхозой Могой-Горхоной МТФ-эйн hаалишан **Р. Ж. Дашеева** ажалша коллективые байгуулгада партийна бүлэгэй, коммунистын түрүү үүргэ тухай хөөрэжэ үгөө.

Коммунистын үүргэ, харюусалга тухай конференци дээрэ дурдагдаhан нэгэ жэшээ харуулалтай ха.

Саянай совхозой Улаан-Горхоной МТФ-дэ коммунист Х. Н. Сыденова толгойлогшотой партийна бүлэг хүдэлдэг юм. Энэ бүлэгэй коммунист бүхэн партийна тодорхой даабаритай, бүхы хүдэлмэринь түсэбэй ёhоор ябуулагдадаг, ажалаа hайнаар ябуулха тухай хамтынгаа суглаа саг соонь зарладаг, тиигээд хэлсэhэнээ заатагүй дүүргэхэ гэжэ оролдодог, hаалияа дээшэлүүлхэ арга боломжо бэдэрдэг юм. Энэ фермынхид hүүлэй хоёр жэлэй туршада hү hаалияа үнеэн бүриин мянган килограммаар нэмээгээд, табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Мүн Түнхэнэй совхозой Могой-Горхоной фермын, «Восточные Саяны» колхозой Тальска отделениин тракторна бригадын партийна бүлэгүүд, коммунистнууд партийна даабаряа hайнаар дүүргэнэ, ажалдаашье амжалта туйлана.

Үшөө нэгэ жэшээ. «Сибиряк» колхозой партийна эхин организацинуудай ударидахы үүргэнь, коммунистнуудай эдэбхинь дээшэлээ, партком партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноhоо хиналтаяа hайжаруулаа. Партийна суглаа үнгэргэлгэдэ коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадана, суглаан дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ, харюусалга тухай асуудалнууд табигдана, хүтэлбэрилхы кадрнууд тоосоогоо үгэнэ. Энэ ушар табан жэлэйнгээ түсэбые колхозой амжалтатайгаар дүүргэлгын нэгэн шухала эрхэ нүхэсэлынь болоо гэжэ тэмдэглэгдээ. Энэ хадаа партийна документнүүдые hэлгэhэнэй hүүлээр эхилhэн hайн хубилалта болоно.

Энэ талаар партиин райком хүдэлмэреэ нилээд hайжаруулаа. Делегадуудай тэмдэглэhэнэй ёhоор, райком, тэрэнэй бюро, секретарьнууд эмхидхэлэй, ниитэ политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие бүри тодорхойгоор, шадамараар, мүнөө сагай эрилтын ёhоор ябуулдаг болоо. Энээнэй аша үрэ гэхэдэ, хүнүүдэй эдэбхи хэшээл дээшэлээ, ажалша коллективүүдэй ажалайнь үрэ дүн hайжараа. Аймагай колхоз, совхозууд малай ашаг шэмэ гүрэндэ худалдалгаар табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ, промышленна предприятинуудшье мүн лэ имэ амжалтатай.

Зүгөөр дутагдалнууд бии. Эдэнь ажахыгаа эрхилхэдэнь, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадань нилээд hаад хэнэ.

Жэшээнь, партиин райкомой зарим хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо секретарьнуудшье, аймагайнгаа колхозууд болон совхозуудта үсөөн ошодог, ерэхэдээ—тэндэхи партийна организацинуудта тодорхой туhаламжа хүргэнгүй ябашадаг баримтануудые делегадууд шүүмжэлээ. Тиихэдэ райкомой гэшүүд тус тустаа тодорхой даабаритай гээшэ. Теэд энэ даабаряа хэр дүүргэжэ байhан тухайгаа райкомой пленумэй үмэнэ, коммунистнуудай үмэнэ тоосодоггүй байна. Тиихэдэ үзэл сурталай хүдэлмэрие тогтомол гуримай ёhоор саг үргэлжэ ябуулжа байбал, аша үрэнь бүришье ехэ байха hэн. Харин райкомой пропаганда ба агитациин таhаг, энэ асуудалые эрхилдэг секретарь биратай юумэ хээгүй байшоо.

Аймагай зарим ажахынууд хүдөө ажахын продукци абаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэгүй аюулда оронхой. Малай түл олон ажахынуудта жэл бүреэ үсөөнөөр абтана, малай гарза ехэ, абтаhан продукциин өөрынь үнэ сэн ехэ, зарим совхозууд ажахын жэлые гарзатайгаар дүүргэнэ. Эдэ бүгэдэ хадаа хүтэлбэриин hулаhаа, партийна, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй партийна гүрэнэй журамайнь hула байhанай, харюусалгаяа зүбөөр ойлгоогүй байhанай хойшолон мүн гэжэ конференци тэмдэглээ.

Абаhан шиидхэбэриингээ дүүргэлтые хинаха, эмхидхэхэ гээшэ партийна хүдэлмэриин шухалын шухала эрилтэ мүн. Райкомой пленумүүд дээрэ, бюрогой заседанинүүд дээрэ колхоз, совхозуудые мэргэжэлтэдээр хангаха тухай асуудал нэгэнтэ бэшэ табигдадаг байгаа, тодорхой шиидхэбэрнүүдшье абтаhан бэлэй. Теэд дүүргэлтэнь харагданагүй. Колхоз, совхозуудта мэргэжэлтэд, малшад дуталдаhаар, хүдөө ажахын управлени энэ талаар ехэ оролдолго гаргаагүй, райком энэ захиргаанай хүтэлбэрилэгшэдтэ зохихо эрилтэ табяагүй байшоо.

Ямаршье ажалай амжалта кадрнуудhаа дулдыдадаг. Тиимэhээ партиин райком энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг байhаниинь тон зүб. Энэ асуудал зүб шиидхэбэреэ олохо ёhотой. Аймаг дотор энэ талаар hайн дүршэл бии. Жэшээнь, Түнхэнэй совхозой партийна организаци энэ асуудалые зүбөөр шиидхэhэн байна. Тиигэжэ малшад дуталдана гэhэн үгэ эндэ гарахаяа болинхой. Ушар юуб гэхэдэ, делегат **Р. Ж. Дашеевагай** хэлэhэнэй ёhоор, хүдэлмэрлэшэн бүхэндэ, малшад бүхэндэ ажалайнь hайн эрхэ байдал байгуулха шухала. Малшадай ажалые хүнгэдхэхэ, оньhожоруулха, түлөөhэнэйнь гурим hайжаруулха, урмашуулха, ажаhуудалдань анхарал хандуулха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые зүбөөр шиидхээд байбал, залуушуул энэ ажалда дурладаг болохо. Түнхэнэй совхозой залуу хүнүүд, залуу мэргэжэлтэд аха нүхэдэйнгөө халаан болохо, ажалыень халан абаха гэжэ эрмэлзэдэг болонхой. Энэ баримта эндэхи колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралда абахаар юумэн гэжэ hанагдана.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудал конференци дээрэ ехэ анхарал татаа. Энэ мүрысөөндэ бүхэли ажалша коллективүүд, ажалай түрүүшүүл шалгаран гарана. Жэшээнь, мүнөө хүдөө ажахын мянга гаран ажалшад хубиингаа табан жэлэй түсэб дүүргээд байна. Тэдэнэй дундаhаа ажалай эрхим амжалта туйлаhан хүнүүд олон. Саянай совхозой hаалишан Д. Д. Хапхаранов үнеэн бүриhөө 3345 килограмм hү haaгаад байна. Иимэ туйлалта аймаг дотор эрхим гээшэ. Туранай совхозой малшан, коммунист Д. Д. Санжиев мал бэлшээн таргалуулхадаа, толгой бүриин шэгнүүрые үдэрэй килограмм шахуугаар нэмээнэ. «Восточные Саяны» колхозой нүхэр М. Т. Сороковиковой тракторна тариан ажалай бригада гектар бүриhөө 21,4 центнер тария хуряагаа. «Сибиряк» колхозой луговод С. Г. Демин гектар бүриин 34 центнер үбhэ сабшана. Иимэ жэшээнүүдые элидхэлшэ, мүн делегадуудшье олоор дурдахадаа, ажахыгаа эрхилхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөнэй ехэ удха шанартай байhые тэмдэглээ.

Партиин райкомой пленум, бюро, партийна эхин организацинууд мүрысөө эмхидхэхэ талаар горитойхон ажал хээ. Зүгөөр ажалай түрүү дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри үшөөл hулаар ябуулагдана. Энээнии конференциин делегат **В. Р. Сыденовэй** дурдаhан жэшээгээр гэршэлээ.

Саянай совхозой Улаан-Горхоной фермын малшад Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишадтай мүрысэдэг юм. Һаяхан эдэ hаалишад бэе бэедээ айлшалалсаад, hаалишан нүхэр Д. Хапхарановай ажалай дүршэлтэй танилсаа. Һаалишад сэдьхэлээ ехээр ханаhан, ажалай шэнэ арга дүрые шудалжа, өөhэдынгөө фермэдэ заатагүй нэбтэрүүлхые дурадхаа. Теэд иимэ уулзалга бусад ажахынуудта болодоггүй, эмхидхэгдэдэггүй байна.

— Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхээд, үрэ дүнгүүдыень олондо дуулгаад, ажалай түрүү дүршэлые шудалха хэрэгые эмхидхээд байбал, Түнхэндэшье 3000 килограмм hү үнеэн бүриhөө haaха арга боломжо бии,—гээд делегат **В. Р. Сыденов** хэлээ. Партиин райкомой, тэрэнэй пропагандын таhагай зүгhөө мүрысөө хүтэлбэри... хэ хэрэг үшөөл hула бай... haap.

Социалис мүрысөө h... наар эмхидхэжэ, тэрэн... ажахыгаа эрхилхэ шух... арга дүрэ болгохо гээшэ э... дэхи партиин райкомой ... рилго мүн. Тиихын тула ... хидхэлэй, политическэ ... дэлмэреэ эрид hайжару... жа, коммунистнуудай, па... тийна эхин организацин... дай, партийна бүлэгүүд... үүргые, харюусалгые дээ... лүүлхэ болоно.

Мүнөө эндэхи хүдөө... ажахынуудай, промышле... на предприятинуудай ко... лективүүд юhэдэхи түсэб... табан жэлые амжалтата... гаар түгэсхэжэ, арбада... табан жэлэй эхине, парти... XXV съездые угтахын т... лөө социалис мүрысөө уз... үргэнөөр дэлгэрүүлжэ б... на. Тиигэжэ коммунистну... дай түрүү үүргэ бүри өө... үргэгдэхэнь дамжаггүй.

Конференциин хүдэлмэр... дэ КПСС-эй обкомой бюр... гой гэшүүн, партийна... хидхэлэй хүдэлмэриин та... гые даагша **А. Б. Бардо...** хабаадалсажа, үгэ хэлээ.

* * *

Райкомой эмхидхэл... пленум боложо, райко... нэгэдэхи секретаряар М... лоев А. Д., секретарь... даар **Чукреев А. А., Вас... ева Э. З.** hунгагдаа.

М. НИМАЕВ,
манай тусхай корр.

КПСС-ЭЙ РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ— ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Цындыма Хамаровна Ухинова 1966 онhоо Дэрээнэй совхоздо хонишоноор хүдэлнэ. Тиигэхэ зуураа, хонин ажалай нюусые hайнаар ойлгожо, дүй дүршэлөөр баян болоо. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада 100 эхэ хонин бүриhөө 100-haa дээшэ хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлhэн байна. Мүн ноосо хайшалха даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Хурьга абаха, ноохо хайшалха талаар хубиингаа табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ.

Совхозой эрхим хонишодой нэгэн Цындыма Хамаровна Ухинова КПСС-эй зэргэдэ орохо гэhэн мэдүүлгэ бариhан байгаа. Ажахын коммунистнууд тэрэнииень хаража үзөөд, партида абаха гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар гаргаhан байгаа. Тэрэ шиидхэбэриинь КПСС-эй Хурамхаанай райкомой бюро батална байна.

Гааргын совхозой hаалишан Валентина Георгиевна Дамбаева, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Могойтын отделениин токарь Нина Николаевна Раднаева, Дэрээнэй совхозой хонишон Сэсэг Цынтеевна Батуева болон бусад ажалай түрүүшүүл hаяхан КПСС-эй гэшүүд болоhон байна.

Партида шэнэ гэшүүдые шэлэн абаха тухай асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ харагдаа. 1975 ондо аймаг дотор ажалай 38 түрүүшүүл партида орохон байна. Тэдэнэй 65,8 процентнь колхозниг гууд, хүдэлмэришэд болоно. Тиихэдэ комсомолой 25 гэшүүн КПСС-эй зэргэдэ абтаа. Түрүү хүдэлмэришэдые партида абаха хэрэг илангаяа Аргатын совхоздо hайнаар табигданхай гэжэ бюро дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Б. ДАРМАЕВ,
КПСС-эй Хурамхаанай райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша.

ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ габшагай хоёр hара
Октябрь 25 — Декабрь 25

АЛИ БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРЕЭ АДЛИ ЯБУУЛХА

(Хурамхаанай совхозой оньhожоруулагдамал лугомелиоративна отрядые хүтэлбэрилэгшэ Н. С. ЗВЕРКОВОЙ хөөрөөнhөө).

Мүнөө ажалша хүн бүхэн юун тухай бодомжолно хаб гэжэ асуубалтнай, гол түлэб урдаа табиhан зорилгоёо сүм бэелүүлжэ, партиингаа ээлжээтэ съездые эрхим амжалтаар угтахые хүсэнэ гээд харюусаха байнаб. Ушар имэhээ ажахымнай хонишон, hаалишан, үхэршэн бүхэн эдэ үдэрнүүдтэ үбэлжэлгэдөө түгэс hайнаар бэлдэжэ, адууhа малаа тобир тарганаар ондо оруулха ба ерэхэ жэлдэ hү, мяха бүри элбэгээр абажа, гүрэндэ худалдаха эхи үндэhыень табижа байна гээшэ. Тиин бидэ луговодууд, лугомелиоративна отрядай механизаторнууд шэнэ табан жэлэй эхин жэлдэ сабшалангай гектар бүриhөө улам ехэ үбhэ хуряажа абахын тула малшадhаа дутуугүй хүдэлмэри ябуулнабди.

Республика доторнай газарай үрэжэл hайжаруулха габшагай хоёр hарын соносхогдоhонhоо хойшо эгсэ 30 хоног үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо манай отрядай механизаторнууд түсэбөөр хараалагдаhан ажалаа амжалтатайгаар бэелүүлээ гэжэ тэмдэглэлтэй. Тусхайлан хэлэбэл, hубаг, ханаабуудаа сэбэрлэхэ, хаалта боолтонуудыень заhабарилха хүдэлмэреэ саhанай орохоhоо урид хэжэ дүүргээд, мүнөө сабшалан дээрээ наг шэбхэ зөөжэ байнабди. Тиихэдэ зарим механизаторнууд дошо, дэгнүүл, hөөг, бургааhа отолжо, сабшалангаа үргэдхэнэ.

Сабшалангай үрэжэл hайжаруулжа, үбhэ ногооной тогтууритай баян ургаса хуряажа абахын тула манай луговодууд, механизаторнууд hүүлэй арбаад жэлэй туршада иимэрхүү хүдэлмэри таhалгаряагүй ябуулна. Түхэреэн жэлэй туршада сабшалан дээрээ жэншэдгүй хүдэлмэрилжэ, заhабарилга, сэбэрлэлгын болон культуртехническэ ажалаа эмхитэйгээр үнгэргэhэмнай нилээд аша үрэтэй байhаниинь элирээ. Хараад үзэгты даа. Тэрэ арбаад жэлэй саада тээ Мүргэнэй сабшалангай гектар бүриhөө 7—8 центнер үбhэн абтадаг байhан haa, мүнөө гектарай 18—20 центнер хүрэтэр hайн шанартай тэжээл хуряагдана. Урдандаа энэ сабшалан луговодуудта даалгагданхай байбашье, үрэжэл hайжаруулха хүдэлмэри ябуулагдадаггүй, гансахан лэ уhалагдадаг байhан юм. Тиигэжэ олон жэлэй туршада үтэг шэбхын үнэр абаагүй энэ сабшалангын муудаhаар муудажа, удаань уhабхижа, хүбхэнтэжэ захалхадаа, ургасань эрид доошолоо ааб даа. Совхозой луговодууд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд дары хэмжээ абажа, сабшалан, тарялангай үрэжэл hайжаруулха зорилготой тусхай лугомелиоративна отряд байгуулаад, хүтэлбэрилэгшөөрнь намайе томилоо hэн. Абаhаар отрядай хэхэ хүдэлмэри заагүй мэтэ ехэ байhан ааб даа. Бидэ нэн түрүүлэн уhалууриингаа hубаг, ханаабуудые шэнэдхэн заhабарилаад, сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргажа, олон жэлэй ногооной үрэhэ тарижа эхилээбди. Удаань энэ ажалнай улам үргэдэhөөр үргэдэжэ, мүнөө нилээд ехэ талмай дээрэ ногооной үрэhэн таригдаад байна. Тиихэдээ зарим эдэгэшэhэн ханаабуудаа гүнзэгырүүлэн малтажа, ехэхэн сабшалан уhалагдадаг болгогдоо.

Мүнөө отрядтамнай 18 механизатор ажаллана. Бидэ гансашье наг шэбхэ гаргаад, уhалаад, сабшалангаа харууhалаад байдаг бэшэ, мүн ургасыень өөhэдынгөө хүсөөр хуряажа абанабди. Хэнэйшье мэдэhээр, өөрынгөө оролдолго хүсэлөөр ургуулhан ногоое хуряажа абахада, урматай байдаг гээшэ. Тиин бидэ нёдондо сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, хүн бүхэнэй 100 центнер үбhэ hүрилжэ абаа hэмди. Харин байгша ондо түсэбэй ёhоор 13 мянган центнер үбhэ хуряаха байhан haa, 15.300 центнертэ хүргөөбди. Энэмнай яhала ехэ гээшэ ааб даа. Урдандаа эды шэнээн үбhэ хуряахын тула хэды олон хүн хабаадалсажа, мори унаа, зэр зэмсэгүүд хэрэглэгдэдэг байгаа гээшэб. Юрэдөө жэшэхын аргагүй. Оньhон техникын хүсэнэй али зэргын аша үрэтэй, бүтээсэтэй байhые энэ тоо баримтанууд элеэр гэршэлнэ бшуу.

Манай оньhожоруулагдамал отрядай механизаторнууд сабшалангай үрэжэл hайжаруулха, культуртехническэ хүдэлмэри ябуулха, үбhэ тэжээл хуряажа абалгаар табан жэлэйнгээ түсэб жэлээр уридшалан дүүргэhэн юм. Теэд мүнөө бидэ арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа, сабшалангай гектар бүриhөө баян ургаса хуряахын түлөө оролдонобди.

Намар соносхогдоhон габшагай хоёр hарада звеногоймнай механизаторнууд бүхыдөө 5600 тонно наг шэбхэ сабшалан, тариалан дээрэ гаргажа тарааха түсэб хараалhан юм. Тиин hүүлэй дүнгөөр энэ даабаримнай хахадлаад, наг шэбхэ зөөжэ гаргаха хүдэлмэримнай улам үргэнөөр ябуулагдажа байна. Богонёор хэлэхэдэ, бидэ урдаа табиhан зорилгоёо сүм бэелүүлжэ, партиингаа XXV съездые ажалайнгаа ээлжээтэ амжалтаар угтахамнай.

Ерэхэ жэлдэ манай отрядай гэшүүд даалгагдаhан сабшалангай гектар бүриhөө 20 центнерhээ бага бэшэ үбhэ хуряажа, ниитынгээ адууhа малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха зорилго харааланхай. Энээнээ сүм бэелүүлхын тула бидэнэй хэхэ ажал үшөөл ехэ байhаар. Нэн түрүүлэн наг шэбхэ гаргажа тараахаhаа гадна, ехэхэн газарта үтэг хэхэ, хяаг ногооной үрэhэ тариха, хабартаа гурба дахин уhалха, бүхы бүлүүр станцинуудаа мүнөөнhөө hайнаар заhабарилжа бэлдэхэ, тошо халяажа, хүргэхэhөө эхилээд, ажалнай мундаршагүй ехэ. Саг соогоо эдэ бүхы хүдэлмэреэ сүм хэхын тула лугомелиоративна отрядай гэшүүд ажалайнгаа түсэб зохёогоод, урид табигдаhан графигайнгаа ёhоор хүдэлмэрилжэ байнхай.

Байгша ондо эртүүр саhан оробошье, урда жэлнүүдэйхиhээ бага. Тиимэhээнь бидэ хабартаа бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ, сабшалангаа hайса унадалуулхаар шиидэнхэйбди. Юрэдөө арбадахи табан жэлэй эхин жэлдэ хараалhан түсэбөө, абаhан уялгаяа сүм бэелүүлхын түлөө мүнөөнhөө оролдоогүйдэ аргагүй байгдана гээшэ.

Александр Андреевич Крюков Сэлэнгын ЦКК-гай түбэй механическа цехтэ шудхагшадай бригадираар ажалладаг юм. Тэрэ үнгэрhэн жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгөөр түрүү hуурида гараа. Коммунис ажалай ударник Александр Андреевич Крюков мүнөө КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, үдэрэйнгөө даабарие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТА

УКРАИНА:

ГАГНАЛГЫН ТҮХЕЭРЭЛГЭ

Харьковтахи Кировэй нэрэмжэтэ турбинын заводто орон дотор эгээл томо электро-гагнуурины программна жолоодолготой түхеэрэлгэ ашаглалгада үгтэбэ. Энэ түхеэрэлгэ зуугаад тонно шэгнүүртэй детальнуудые, эрхим шанартай булад ехэ сан түмэр гагналгада хэрэглэгдэнэ. Электронико жолоодолготой гагналгын автомадай электродууд гурбан сантиметрhээ хабшуу газарта тон парин гагналга хэнэ.

Шэнэ агрегат дээрэ 200 тонно шэгнүүртэй турбинын ротор гагнагдаа.

АЗЕРБАЙДЖАН:

ТАЙГЫН НЮУСАНУУД

Азербайджанай газар дээрэ ашагта малтамалай таралгые шэнжэлэн үзэхэдэ тектоникын шэнэ карта ехэ туhалха байна. Республикын Наукануудай академиин геологи ба географиин институдуудай, университедэй физическэ географиин кафедрын эрдэмтэд тэрэнииие зохёожо дүүргээ.

МОЛДАВИ:

ШЭНЭ МИКРОРАЙОН

Бельцы хотын «Октябрьский» гэжэ шэнэ микрорайоной түрүүшын гэр толлогдобо. Байрын энэ районды гуша мянга гаран хүн ажаhуудаг болохо юм. Микрорайон шадар зуруун модон таригдажа, талын hалхинhаа тэрэниие халхалха байна.

Һүүлэй арбан табан жэлэй турша соо хотын хүн зон хоёр дахин олошороо.

ЛАТВИ.

ГОРСОВЕДЭЙ ТҮШЭГ ТУЛГУУРИ

Даугавпилсын захада оршодог түмэр замай тосхон хотын түб районуудhаа юугээрээшье дутуугүй. Микрорайоной депутадай бүлэгэй габьяа эндэ ехэ. Һунгагшадайнгаа захилаар тэдэнэр тосхоноо болбосон болгохо хэрэгтэ нэмэри мүнгэ зөөри олоhон байна.

— Эдэ бүлэгүүд манай түшэг тулгуури болодог, — гэжэ горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Д. Азан ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ. — Депутадууд hунгагшадайнгаа эрилтэнүүдые hайн мэдэдэг, коммунальна ажахын предприятинуудай hуудал байдал hайжаруулгатай, хүн зоной ажаhуудалай амаралтын эрхэ байдалтай холбоотой асуудалнуудые саг соонь шиидхэлгэдэ тэдэнэр гүйсэдкомдо ехэ туhа хүргэдэг. Горсовет арба нэгэн иимэ бүлэгтэй. Микрорайоной хүн зоноійнь, эзэлжэ байhан газарhаань дулдыдан, бүлэгтэнь 10-haa 40 хүрэтэр депутат ородог.

Даугавпилсын ажалшад түрэл хотоёо үндэр соёл культурын, ниитын жэшээтэ ёhо гуримай хото болгохо гэжэ шиидэнхэй. Тэдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэнэ. Табан жэлэй даабари бүхы талаар дүүргэгдэнхэй. Социально-экономическа хүржэлтын түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Республикын хотонуудай хоорондохи мүрысөөндэ Даугавпилс хоёр жэл удаа дараалан илажа гараа.

ҮРЭЖЭЛ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ЗОРИЛГООР

Латвида түрүүлэн тарялангай гектар бүхэн намартаа, үбэлэй эхеэр арбан тонно нютагай үтэгжүүлгэ абаба. Республикын эрхэ байдалда нютагай эды хэмжээнэй үтэгжүүлгэ гектар бүхэнэй ороohоной ургасын гарасые гурбан центнерээр нэмээхэ гэжэ эрдэмтэд тодорхойлно.

Арбан тонно ороohо таряа хуряаха зорилгоёо бэелүүлхын түлөө ажахы бүхэндэ томилогдоhон газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ шэглэлтэй бригаданууд 15 миллион тонно нютагай үтэгжүүлгэ полидо гаргаа.

Нютагай үтэгжүүлгэтэй хамта газарай хүрьhэндэ минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулагдаа.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ХОНИШОН НЭРЭЕЭ АЛДАРШУУЛБА

Манай «Знамя Ленина» колхоз аймаг дотороо томохон ажахынуудай нэгэн болоно. Эндэхи газар тариалан эрхилдэг, адууhа мал харууhалдаг ажалтай юм. Тиихэдэ хүн сагаан хонидые үсхэбэрилгэ колхозой ажахын гол hалбари болоно. Мүнөө хамтадаа 36 мянга гаран хонин тоологдоно. Энэл hалбариhаа колхозой олзо доходой гол хубинь абтадаг юм. Тиимэhээ хонин hүрэгөө улам олошоруулжа, торголиг ноохо, тарган мяха гүрэндөө худалдаха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана.

Колхозой хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэд юhэдэхи табан жэлэй туршада социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин hайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Тиигэжэ манай колхоз хонидой тоо толгой олошоруулха, ноохо абажа, гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ даабарие амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Ажал хүдэлмэридөө оролдосо ехэтэйгээр хандажа, hайн үрэ дүнгүүдые туйладаг, колхозниг гуудай дунда хүндэтэй болоhон хонишод манай ажахыда улам олошорно. Тэдэнэй тоодо Бадмажап Манибадаров, Гарма Цыдыпов, Даша Сангаев, Дамби Иванов, Даша-Бальжар Дашиев, Владимир Цыбикмитов болон бусад оролсоно. Эдэ нүхэд колхозой хонин ажалда удаан саг соо хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоhон юм. Тэдэнэй дундаhаа хэдэн хонишодой хүдэлмэри тухай тодорхойгоор хөөрэхэ дуран хүрэгдэнэ.

Хохюуртын-Булаг гэжэ газарта ажахын нэгэдэхи отделениин хэдэн отара байрладаг. Хони адуулхада таатай зохид нютаг, хэдэн зуугаад гектар тарялангай газартай. Эндэхи отарануудай нэгэндэ бэрхэ хонишон Даша Цыренович Сангаев hамгантайгаа — Дарима Очироватай хүдэлнэ. Хэдэн жэлэй саада тээ Талын-Булагта ажалладаг байhанаа эндэ ерэжэ, хонидой байра оорөө түхеэрэлсээ. Энэ нүхэр hүүлэй хэдэн жэлэй туршада колхозой хонишодой дундаhаа шалгаржа, зуутанай тоодо ябана. Наймадахи табан жэлэй туршада эрхим hайн дүнгүүдтэй гаража, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан юм. Жэл бүхэндэ колхозой правлениин, партийна комитедэй зүгhөө Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгээр шагнагдадаг. Хонишон Сангаевай нүхэр Дарима Чимитовна нэгэнтэ бэшэ Мухар-Шэбэрэй аймагай, Хушуун-Үзүүрэй сомоной Совет дэй депутадаар hунгагдаа hэн.

Тус отарын хонишод юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабарие болзорhоонь урид дүүргэбэ. Хэрбээ табан жэлэй туршада 2518 хурьга абаха түсэбтэй байбал, тэрэнээ 5 толгойгоор үлүүлэн дүүргэhэн байна. Тэдэнэй харууhалдаг хонид хүгшэржэ, энэ намартаа гүрэндэ тушаагдаа. Мүнөө шэнэ түлгэнүүдые абаад, Бэшүүрэй аймагай малшадай жэшээгээр үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ зорилготой. Тиигэжэ арбадахи табан жэл соо ажалай ехэ амжалта туйлаха үндэhэ hуури табижа байнхай.

Колхозой түб Хушуун-Үзүүрhээ хоёр километрэй зайда хонидой нэгэ отара байрладаг. Тэндэ ахалагша хонишоноор Бадмажап Будаевич Манибадаров хүдэлнэ. Энэ нүхэрнай 15 жэлэй туршада хонин ажалда хүдэлжэ, нюусыень hайса ойлгоhон, мэдэhэн юм. Тэрэнэй hамган Бальжима Цыреновна баhал бэрхэ хонишодой тоодо оролсонхой.

Тус отарынхид колхоз, аймаг соогоо алдартай болоhоор үниинэй. Нүхэр Манибадаров наймадахи табан жэлэй туршада туйлаhан амжалтынгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэhэн юм. Тиихэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ дэлгэрhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Ажалай Алдар Солын гурбадахи шатын орденоор, «1974 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаа. Эдэ бүгэдэ шагнал хайранууд суута хонишоной ажалай габьяае эли тодоор харуулна бшуу.

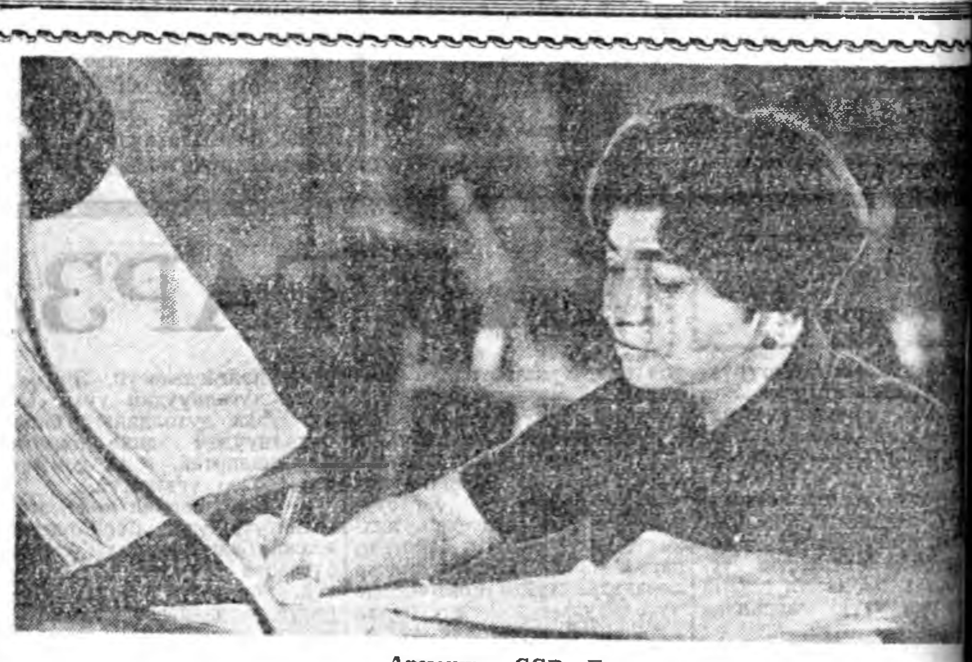
Манибадаровтанай отарын хонишод юhэдэхи табан ж... лэй даабарие болзорhо... 6 hараар урид дүүргэ... хыдөө 2647 хурьга аб... түсэбөө үлүүлээ. Табан ж... лэй хугасаада 132,02 це... нер ноохо хайшалжа, хар... лагдаhан түсэбөө холо ү... лэн дүүргэhэн байна. 197... 1975 онуудта жэл бүри... нинhоо 4 килограмм... грамм ноохо абаа.

1975 ондо энэ отарын... нишод урданайхиhaa ү... hайн амжалта туйлаба. ... эхэ хонин бүриhөө 102 ху... га абажа, хоролтогүй... түлжүүлээ. Хонин бүри... 4 килограмм ноохо хай... ха социалис уялгатай ... тэрэнээ 600 граммаар үл... лэн дүүргэhэн байна. Тии... жэ 27,56 центнер эрхим ш... нартай ноохо бэлэдхэ... пунктда оруулаа. Жэл... жэлдэ эрхим дүнгүүд... ябадаг Бадмажап Будае... Манибадаровай отарын х... нишод энэ үбэлжэлгэдэ h... наар бэлдээ, арбадахи таб... жэлдэ үшөө hайнаар хүд... жэ, туйлаhан амжалтануу... батадхаха зорилготой.

Колхоздомнай залуу хон... шод олон юм. Тэдэнэй ... даhaa Владимир, Светла... Цыбигмитовтэнэнис онсо... тэмдэглэмээр. Эдэнэр хон... ажалда hаяшаг хүдэл... эхилбэшье, алдартай солё... болоо. Табан жэлэй түгэс... хы ондо ноохо хайшал... хурьга абаха даабаринуу... үлүүлэн дүүргээ. Отары... эхэ хонин бүриhөө хурь... абтанхай.

Ажахын бүхы хонишо... ажал тухай хөөрэхэ бол... haa, олон юумэ хэлэгдэ... болоно. Тиимэhээ эрхим... эрхимүүд тухай тобшохон... бэшэгдэбэ. Колхозоймнай ... нишод бүхы нөөсэ, арга ... ломжонуудаа гүйсэд хэрэг... жэ, үбэлжэлгые hайнаар ... гэргэхэ, олон хурьга аб... түрэл партиингаа XXV съез... дые нэрэтэй солотойгоор ... таха зорилготой.

Б. САНЖИЕВ,
«Знамя Ленина» колхозой главна экономист.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

ЭРТЭ УРДЫН ГАР БЭШЭГЭЙ МУЗЕЙ

Армениин ССР. Ереван хотын Матенадаран гэжэ ... зейдэ эртэ урдын тон хоморой гар бэшэгүүд хадага... тай байдаг. Эндэ дүн хамта арбан табан мянга ш... гар бэшэгүүд тоологдоно. Түүхэдэ хабаатай, фило... фиин, мүн географиин, математикын, астрономиин, ... рые хамгаалгын асуудалаар hонирхолтой номууд ... Матенадаранда имагтал эдэ манускриптнууд хадага... тай тооhондо дарагдажа хэбтэдэг бэшэ. Эндэ хуу... гар бэшэлгэнүүдые шэнжэлхэ тусхай инстигут бай... лагданхай хүдэлжэ байдаг. Тус институт армян хэл... түрүүшын алфавит зохёоhон эрдэмтэн Месроп Машто... нэрэтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Матенадаранай ахалагша эрдэмт... дэлмэрилэгшэ, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Сте... Варганян.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭСТОНИИН ЗУРААШЫН ЛЕНИНИАНА

ТАЛЛИН. (ТАСС-ай корр. М. Сиймер). СССР-эй арадай уран зурааша Эвальд Окасай зурагуудай быставкэ Эстониин ниислэл хотодо нээгдэбэ. Уран зураашын 60 наhанай ойдо тэрэ зорюулагдаhан байгаа.

Ленинэй ажабайдал ба ажал ябуулга эндэ гол hуури эзэлнэ. 30 гаран бүтээлээ ажалшадай агууехэ вождьдо зорюулhан байха юм.

Э. Окас Лениндэ зорюулhан зохёол бүтээлнүүд дээрээ хүдэлжэ үргэлжэлhөөр.

УРАГШАА ДАБШАҺАН РОССИ

РСФСР-эй ЮҺЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ХОЁРДОХИ СЕССИ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Энэ жэлдэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн оциалис уялга амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1 процентээр ехэ болохонь үсэбөөр хараалагдаһаниинь 6 процент байгаа. Электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ, нефть, газ, шулуу нүүрһэ алтан абалга, шэрэм, булад айлуулга, минеральна үтэгүүлгэ, приборнуудые, автоматизациин хэрэгсэлнүүдые, бодолгын техникэ, автомобиль, трактор, мебель, мүн промышленна бусад олон продукци гаргаха талаар тоогдоһон даалгабаринууд үүргэгдэхэ ба үлүүлэн дүүргэгдэхэ юм.

Партиин XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай мартын 965 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй һоор, хүдөө ажахые хүгжөөхэ удаан саг программа бэелүүлэгдэ. 1975 ондо хүдөө ажахын бүхы комплекснуудта зорюулагдаһан капитальна һомолголгын хэмжээн 13 миллиард түхэригһөө ехэ байха.

Мүнөө жэл республикын хүдөө ажахыда сагай уларил муу байгаа, тиигэжэ зарим һалгабаринууд дүүргэгдэхэ. Зүгөөр хүдөө ажахын материальна-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ тухай партиин, гүрэнэй эсэшэ сусашагүй оролдолгын ашаар колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шэн габьяата ажалай ашаар сагай уларилай муу нүлөөе дабаха арга олдоо һэн.

Россин Федерацида капитальна барилгын үргэн ехэ программа бэелүүлэгдээ, гээд элидхэлшэ тэмдэглээ. Республикын арадай ажахые хүгжөөлгэдэ 69 миллиард түхэриг гэхэ гү, али 1974 онойхиһоо 8 процентээр ехэ мүнгэн зорюулагдаа. Мүнөө жэл промышленна томо 200 шахуу предприяти ашаглалгада оруулагдаа.

Энэ жэл үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлээ. Промышленностьда ажалай бүтээсэ процентээр дээшэлжэ, тэрэнэй ашаар промышленна продукциин ургалтын 85 процент шахууһь абтаха байна.

Арадай ажаһуудал саашадань һайжаруулха томо хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэ. 1975 ондо хүн зоной бодото олзо доход 1974 онтой жэшээдэ. 47 процентээр болохо байна.

Республика дотор хүн зоной гэр байдалые һайжаруулха талаар Коммунис партиин, Советскэ правительствын политика шууд сэхээр бэелүүлэгдэнэ. Мүнөө жэл 62 миллион дүрбэлжэн метрһээ талмайтай гэр байра баригдажа, 6 миллионһоо олон хүн байраяа һайжаруулха байна.

1976 оной Гүрэнэй түсэбэй гол зорилгонууд тухай хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ арадай ажахын бүхы һалбаринуудай саашанхи тогтууритай хүгжэлтэ, тэдэнэй, илангаяа хүдөө ажахын, материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ, арадай ажаһуудалые саашадань һайжаруулха ябадал хараалагдана, гээд тэмдэглэбэ.

Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ, ажалай бүтээсын саашанхи ургалтада, үйлэдбэриин гол фонднуудые бүри һайнаар ашаглалгада, түүхэй эд алмалгада, продукциин оорынь үнэ сэн хямдаруулха болон продукциин шанар дээшэлүүлгэдэ нэн түрүүнэй анхарал хандуулагдана.

1976 ондо РСФСР-эй национальна олзо доход 5,8 процентээр ехэ болохо байна.

1976 ондо бүхы промышленна үйлэдбэрилгын ургалта 4,3 процентээр хараалагдаа. Научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдүүлдэг, хүдөө ажахын үйлэдбэри ашаг ехэтэйгээр эрхилэлгэдэ туһалдаг промышленностиин һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ эгээн ехэ анхарал хандуулагдаха.

Саашань элидхэлшэ промышленностиин тус тус һалбаринуудые хүгжөөхэ асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Түсэб дотор продукциингаа шанар дээшэлүүлхэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Үйлэдбэриие техническэ талаарнь нарижуулан һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ үндэһэ һуури болоно, гээд саашань элидхэлшэ хэлэбэ. Үйлэдбэриин хэмжээе дээшэлүүлгэ гол түлэб ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаха юм гэжэ хараалагдаа.

КПСС-эй аграрна политикын һоор, 1976 ондо хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури саашадань бэхижүүлхэ, мүн газар тарялангай ба мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые тогтууритайгаар ехэ болгохо хэмжээнүүд хараалагдаа.

Ерэхэ жэлдэ хүдөө ажахын валовой продукциин хэмжээн 57,4 миллиард түхэриг болохо байна. Энэнь энэ табан жэлэй жэл бүриин дунда зэргын хэмжээнһээ 5,9 процентээр ехэ болоно. Саахарай свекло, тоһолигто ургамалнуудые, хартаабха, овощ болон газар тарялангай бусад продуктнуудые горитойхоноор ехэ болгохоор хараалагдана. 1976 ондо газар тарялангай гол продуктнуудые худалдан абалга энэ табан жэлэй жэл бүриин дунда зэргын хэмжээе үлүүлнэ.

1976 ондо хүдөө ажахые хүгжөөлгын бүхы хүдэлмэридэ 8,5 миллиард түхэриг гүрэнэй капитальна һомололгодо зорюулагдаха байна. Тиихэдэ колхозуудай зөөриһөө, банкын урьһаламжаһаа энэ зорилгодо үшөө 5 миллиард түхэриг гаргашалагдаха юм.

Хара хүрьһэтэ бэшэ зонын хүдөө ажахые шэнэдхэн хубилгаха комплексно программые бэелүүлхэ талаар, мүн энээнтэй холбоотой экономикын һалбаринуудые хүгжөөхэ тодорхой хэмжээнүүд хараалагданхай. Энэ зонын колхоз, совхозуудта техникэ, минеральна үтэгжүүлгэ бүри ехээр эльгээгдэхэ, Тэрэшэлэн энэ зонодо хүдөө ажахытай холбоотой промышленностиие түргөөр хүгжөөхэ гэжэ хараалагдана.

1976 ондо байгаалиин баялигые хамгаалха талаар томо хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ байна.

1976 ондо Россин Федерациин арадай ажахыда зорюулагдаһан капитальна һомололгын бүхы хэмжээн 70 миллиард түхэригһөө дээшэ байха болоно.

Манай орон дотор ниитын үйлэдбэриие хүгжөөхэ гээшэ партиин табиһан удаан болзорой социальна программын үндэһөөр арад зоной байдалай материальна ба соёлой хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ гэһэн зорилгодо хабаадуулагданхай байна гээд элидхэлшэ саашадаа хэлэбэ. 1976 ондо хүн зоной бодото олзо доход 4 процентээр ургаха байна. Хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай һарын дундуур салин хүлһэн 155 түхэригһөө дээшэ гараха, ниитын ажахыһаа абтадаг колхознигуудай олзо оршо ургаха юм.

55 миллиард түхэригтэ хүрэхэ ниитын фонднуудһаа хүн зондо үгтэдэг нэмэлтэ түлбэринүүдэй, хүнгэлэлтэнүүдэй хэмжээн нилээд дээшэлүүлэгдэжэ, 1975 онойхиһоо 5 процентээр ургаха байна.

1975 онойхитой сасуулбал, республика дотор рознично худалдаа наймаанай эрьесын хэмжээн 4,2 миллиард түхэригөөр нэмэжэ, 123,4 миллиард түхэригтэ хүрэхэ.

1976 ондо РСФСР-эй газар дайда дээрэ 62,28 миллион шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаха байна. Энэнь 6,5 миллионһоо үлүү хүнэй гэр байрые үргэдхэн һайжаруулха юм.

Коммунальна ажахын барилгануудые бодхоолгодо нилээд ехэ мүнгэн һомологдохо, хүн зондо үзүүлэгдэдэг медицинскэ туһаламжа һайжаруулагдаха байна. Физическэ культура ба спорт саашадаа хүгжөөгдэхэ.

РСФСР-эй экономическа районуудта үйлэдбэриин хүсэнүүдые тааруулан табилгын, ажахые хүгжөөлгын асуудалнуудта элидхэлшэ саашадаа тогтон хэлэбэ. Зүүн районуудай экономическа хүсые улам хүгжөөлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана. 1976 ондо эндэ промышленность бүхы дээрээ, тэрэнэй гол шухала хэдэ хэдэн һалбаринууд — нефть олзоборилгын, шулуу нүүрһэнэй, элшэ хүсэнэй, ой модоной ба модо болбосоруулгын, целлюлозо-саарһанай промышленность, үнгэтэ металлурги, машина бүтээлгын бусад һалбаринууд хүгжөөгдэхэ байна.

Россин Федерациин ажалшад КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй тогтоолые халуунаар дэмжэн, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахые шармайн оролдожо, 1976 оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула шухала бүхы юумэ хэхэ байна гээд элидхэлшэ түгэсхэлдөө хэлэбэ.

Удаань Россин Федерациин финансын министр депутат **А. А. Бобровников** РСФСР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджет тухай, РСФСР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэл хэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан СССР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджет тухай Хуулиие хараада абан, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет оршо ба гаршын талаар республикын гүрэнэй бюджедэй проектые 55943,9 миллион түхэриг байхаар сессиин харалгада, баталалгада табина гэжэ тэрэ мэдээсээ. 1975 онойхитой сасуулбал, бюджет 4,6 процентээр дээшэлхэ байна.

Социалис ажахын нөөсэнүүд РСФСР-эй гүрэнэй бюджедэй олзо оршын гол эшэ үндэһэн болоно гээд министр тэмдэглээ. 1975 онойхитой жэшэбэл, 1976 ондо РСФСР-эй арадай ажахыһаа абтаһан ашаг олзо 12,8 процентээр ургаха байна. Ашаг олзоһоо ба бусад һомололгонуудһаа 13489,9 миллион түхэриг бюджедтэ орохо юм. Эдэ олзо доходой гол хубинь — 6950,2 миллион түхэриг промышлена министерствэнүүдэй предприятинуудһаа орохо ёһотой.

Эрьесын налог гүрэнэй бюджедэй олзо оршодо ехэ һуури эзэлнэ. 1976 ондо РСФСР-эй газар дайда дээрэ олзо доходой энэ шухала зүйлһөө 46334,4 миллион түхэриг орохо ёһотой. Энээнһээ 19421,6 миллион түхэригынь гэхэ гү, али 41,9 процентнь РСФСР-эй бюджедтэ оруулагдаха байна.

РСФСР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджедэй проект дотор гаршын ниитэ хэмжээн 55943,9 миллион түхэригэй болохо байна. Энээнһээ 25559,1 миллион түхэригынь — арадай ажахыда, 28751,6 миллион түхэригынь социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудта һомологдоно.

Арадай ажахые хүгжөөхын тула гүрэнэй бюджедһээ ба предприятинуудай өөһэдын мүнгэнһөө 47384,1 миллион түхэриг гэхэ гү, али энэ жэлдэ баталагдаһанда орходоо 4,4 процентээр ехэ мүнгэн гаргашалагдаха юм. Промышленностиие, барилгын индустриие хүгжөөлгэдэ 10750,7 миллион түхэриг гаргашалагдахаар энэ проект дотор хараалагдана. Хүдэлжэ байгаа предприятинуудые шэнэдхэн һэльбэхэ, нарижуулан һайжаруулха, эдэнэй үйлэдбэриин хүсэнүүдые ехэдхэхэ арга энээгээр хангагдаха байна.

Хүнгэн, бүд нэхэлгын, эдеэ хоолой, мяха-һүнэй ба промышленностиин бусад һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ мүнгэн һомологдожо, арадай хэрэглэмжын эд бараа улам ехээр үйлэдбэрилхэ байнабди.

Экономикын хүгжэлтын, арадай байдал һайжаруулгын дабшаса хүдөө ажахые амжалтатайгаар хүгжөөлгэһөө сэхэ дулдыдадаг юм. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалнууд бүгэдэ арадай зорилго болоно гэжэ тоолодог дээрэһээ тэрэниие шиидхэхэ шухала хэмжээнүүдые залан сэхээр бэелүүлхын тула Коммунис парти, правительство ехэ оролдолго гаргана.

Хүн зоной гэр байра барилгада, коммунальна хангалгые һайжаруулгада, хото городуудые һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болголгодо ехэ анхарал хандуулагдана.

1976 ондо РСФСР-эй мэдэлэй ажахыда түбһөө мүнгэ һомололго — 16,6 миллиард түхэригтэ, ондоо тээһээ мүнгэ һомололго 4,8 миллиард түхэригтэ хүргэгдэжэ, хүдэлжэ байгаа предприятинуудые оньһон техникээр хангаха, һэльбэн шэнэлхэ, үргэдхэхэ хэрэгтэ эдэнэй диилэнхи хубинь зорюулагдана гээд министр саашадаа мэдээсээ.

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй үндэһөөр түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ гэгээрэлэй, соёлой, элүүрые хамгаалгын, социальна хангалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тула ехэ ехэ хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэһэн байна. 1976 оной бюджедэй проект дотор социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудта 28751,6 миллион түхэриг һомологдохоор түсэблэгдэнхэй.

Һомололгонуудай ниитэ хэмжээнһээ гэгээрэлдэ, эрдэм наука ба соёл культурада — 11257,4 миллион түхэриг, элүүрые хамгаалгада — 6107,1 миллион түхэриг, социальна хангалгын элдэб зүйлнүүдтэ 11.4 миллиардһаа үлүү түхэриг гаргашалагдаха байна.

6 миллиардһаа үлүү түхэриг арадай һуралсалда гаргашалагдахаар бюджедэй проект дотор хараалагдана. Хүдөө нютагуудта юрэнхы эрдэмэй ба техническэ мэргэжэлэй дунда һуралсалые хүгжөөлгэдэ, хүдөөгэй һургуулинуудай һуралсалай материальна үндэһэ һууриие бэхижүүлгэдэ, һурагшадые ажалда дүршэлтэйгөөр һургалгада, мэргэжэлээ шэлэхэдэнь туһалалгада ехэ анхарал хандуулагдана. Арадай ажахын элдэб һалбаринуудта хүдэлхэ дүршэл ехэтэй кадрнуудые бэлдэлгэ эрдэм-техникын хүгжэлтэ дэбжэлтые хурдадхаха хэрэгтэ шухала удха шанартай. Эдэ бүхы зорилгонуудта дүн хамта 3047,7 миллион түхэриг гэхэ гү, али 1975 онойхиһоо 5,2 процентээр ехэ мүнгэн һомологдохоор хараалагдана.

Совет хүнүүдэй элүүрые хамгаалха тухайда манай гүрэн онсо анхарал хандуулна гээд министр тэмдэглээ.

Социальна хангалгын һалбарида пенсинүүдэй хэмжээе дээшэлүүлхэһээ гадна, хүн зондо үзүүлэгдэдэг социальна туһаламжын бусад зүйлнүүд хүгжөөгдэхэ зэргэтэй. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой үндэһөөр, РСФСР-тэ бүлын гэшүүн бүхэнэй тоосоондо абажа харахада, бүхы олзо доходойнь һарадаа 50 түхэриг хүрэдэггүй айлнууд тэдхэмжэ абана. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидууд ба наһа бараһан сэрэгэй алба хаагшадай бүлэнэртэ парти, правительство анхарал оролдолго хандуулжа, пенсеэр хангаха, медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, гэр байрын ба коммунальна хангалгын түлбэриие бага болгохо нэмэлтэ хүнгэлэлтэнүүдые эдэнэртэ олгоһон байна.

Саашадаа элидхэлшэ автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай бюджедүүд тухай мэдээсээ.

1976 ондо автономито республикануудай гүрэнэй бюджедүүд, нютагай бюджедүүд 20852,9 миллион түхэригэй болохо. РСФСР-эй гүрэнэй бюджедтэ эдэнэй ниитэ хэмжээн 37,3 процентдэ хүрэхэ юм.

РСФСР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое элидхэлшэ РСФСР-эй Верховно Соведэй баталамжада табиба. РСФСР-эй гүрэнэй бюджет олзо доходой талаар 53605,7 миллион түхэригөөр гэхэ гү, али 102 процентээр, харин гаргашын талаар 52396 миллион түхэригөөр гэхэ гү, али 99,8 процентээр дүүргэгдээ. Олзо оршонь гаргашануудһаа 1209,7 миллион түхэригөөр үлүү байба.

Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ, депутат **С. И. Чистоплясов** республикын арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай, 1976 оной гүрэнэй бюджет тухай, 1974 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ, һалбари һалбариин комиссинуудай, залуушуулай хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин элидхэл хэбэ.

Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, депутат **А. И. Яшин** элидхэлнүүд тушаа түрүүлэн үгэ хэлэхэдээ, совет хүн бүхэнэй амгалан тайбанаар ажаһууха тухай, дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хангаха тухай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргаһанайнь түлөө ниислэл хотын ажалшадай үмэнэһөө КПСС-эй Ленинскэ Центральна Комитедтэ, ЦК-гай Политбюродо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргөө. Леонид Ильич Брежневые «Эб найрамдалай алтан медаляар» шагнаха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэриие омогорхол баяртайгаар угтабабди гэжэ тэрэ хэлэбэ. Бүхы совет хүнүүдтэл адли, москвагайхид түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулна гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Промышленна продукциин үйлэдбэриин хэмжээгээр табан жэлэй түсэб болзорһоо урид, августын 19-дэ дүүргэгдээ һэн. Шэн габьяата ажалаараа ниислэл хотоёо жэшээтэ коммунис хото болгохые шармайн оролдожо байһан москвагайхидай алдарта ажал хэрэгүүд тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Удаань депутадууд: Первоуральска новотрубна заводой хүдэлмэришэн **С. Д. Бабин**, КПСС-эй Краснояраай крайкомой хоёрдохи секретарь **Л. Г. Сизов**, Ростовско областиин Миллеровскэ районой «Путь к коммунизму» колхозой эхэнэрнүүдэй тракторна бригадын хүтэлбэрилэгшэ **Л. А. Тихомирова**, Башкирай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Ф. В. Султанов**, Московско областиин Коломенско В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ тепловоз бүтээлгын заводой дирекор **В. П. Стрельников**, Ленинградай областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Н. В. Филимонов**, РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министр **Г. Н. Мараков**, Амарай областиин «БАМстройпуть» гэжэ барилгын управлениин барилга-хабсаралгын 511-дэхи поездын шулуушан **Т. А. Васина**, КПСС-эй Куйбышевска обкомой хоёрдохи секретарь **В. Ф. Ветлицкий**, Тюменскэ областиин Ханты-Мансиин национальна округой ажалшадай депутадуудай окружной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **А. Г. Григорьева**, Липецкэ областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Н. Д. Новиков** гэгшэд элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэһэн байна.

Арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй, республикын бюджедэй баримта дүнгүүдые һайшааха гэжэ эдэнэр дурадхаа.

РСФСР-эй юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сесси декабриин 11-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС).

ТАБАН ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБҮҮДЫЕ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

СССР-эй медицинскэ промышленностиин хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, экономическа асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй үгэһэн заабаринуудые бэелүүлэн, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр, үйлэдбэрилгын хэмжээнэй ургалтын талаар табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

* * *

СССР-эй Зам харилсаанай министерствын предприятинуудай ба эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, транспортые саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ; ашаа зөөлгын ургалтын талаар табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

* * *

РСФСР-эй Бэлэдхэлэй министерствын предприятинуудай коллективүүд КПСС-XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, экономическа байгуулалтын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр, промышленна үйлэдбэрилгын ургалтын талаар юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээ.

СССР-эй ЦСУ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссида

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин заседани боложо үнгэрбэ. Тэрэниие тус комиссиин түрүүлэгшэ **В. Ф. Лысов** хүтэлбэрилөө. Заседанида һалбари һалбариин комиссинуудай түлөөлэгшэд, республикын министрнүүд, управлениин начальнигууд, ведомствэнүүдые даагшад хабаадалсаа.

1976 оной республикын арадай ажахын түсэб ба бюджедэй проектнүүд, 1974 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай Буряадай АССР-эй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ **Д-Н. Т. Раднаев**, республикын финансын министр **Ч. В. Ендонов** элидхэбэ. Һалбари һалбариин комиссинуудай хэлһэн ажаглалта, дурадхалнууд тухай түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ **В. Ф. Лысов** хөөрэжэ үгөө.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр республикын эдеэ хоолой промышленностиин министр **А. Р. Потепалов**, гэр байрын ба коммунальна-ажахын министр **Н. И. Бизюкин**, кинофикациин управлениин начальник **К. Е. Маслов**, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгын министр **Г. А. Еремин**, культурын министрэй орлогшо **А. М. Герштейн** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Республикын 1976 оной түсэб, бюджет тухай һалбари һалбариин комиссинуудай оруулһан дурадхалнуудые хараадаа абажа, түсэблэлгын бюджетнэ комисси эдэ асуудалнуудаар хэһэн тобшололоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табиха гэһэн шиидхэбэри гаргаба.

ЧЕРКАССЫ ХОТЫН торгоной комбинадта лавсан утаһаар бүтээгдэдэг кримплен гэжэ олоной хэрэглэмжэдэ зорюулагдаһан шэнэ бүд үйлэдбэрилэгдэн гаргагдажа эхилбэ. Тэрэниие конструктор Лидия Ивановна Пасечник зохёогоо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ бүд зохёогшо — дессинатор Л. И. Пасечник.

МОСКВА. Дзержинскиин нэрэмжэтэ электротехническэ завод түмэр харгын транспортын аюулгүйгөөр ябаха арга боломжо хангадаг приборнуудые үйлэдбэрилэн гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: контролер Галина Резакова шэнэ приборнуудай шанарые шалгана.

ТАСС-ай фотохронико.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэһэнэй һүүлээр

«САГ ОШОО, ШАМДАХААР БОЛОО»

Иимэ гаршагтай шалгалтын бригадын материал манай газетын байгша оной ноябриин 10-най номерто толилогдоо һэн. Мухар-Шэбэрэй аймагай колхоз болон совхозууд хонидые искусственна аргаар урэжүүлхэ хүдэлмэри муу оэлдэлгэтэйгээр эхилээ, урэжүүлгын пунктнуудта эмхи гуримгүй, хусануудынь хүсэ шадалаар муу гээд тэрэ корреспонденци соо хэлэгдэһэн юм. Энэ хүдэлмэри илангаяа Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь Ленина», «Заганский» колхозуудта, Суулгын совхоздо муугаар эмхидхэгдэжэ, тэсэшэгүйгөөр унжагайруулагдаһан байгаа.

Энэ материалай мүрөөр хэмжээ абахынь тула Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ газетын редакци хандаһан юм.

«Аймагай ажахынуудта хони урэжүүлгын хүдэлмэриин дутагдалнууд тушаа тэрэ корреспонденци соо тон зүбөөр бэшэгдэһэн байба. Тус асуудал аймагай Соведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ харагдажа, дээрэ дурсагдаһан ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд тоосоһон юм. Тэрэнэй һүүлээр хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд ажахы бүхэниие дэажэ абаад, энэ хүдэлмэри эмхидхэһэн байна. Тэдэнэр колхоз, совхозуудаар ябажа, урэжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ ехэхэн туһа хүргөө. Тиихэдэ хусануудые һайнаар эдеэлүүлхэ, урэжүүлгын пунктнуудай ажал һайжаруулха асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдаа һэн. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Заганский» колхозуудта, Суулгын совхоздо урэжүүлгын шэнэ хэдэн пунктнууд нээгдэһэн юм. Хонидые урэжүүлгын хүдэлмэриие муугаар эмхидхэһэн «Путь Ленина» колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд аймагай арадай хиналтын комитедэй заседани дээрэ тоосожо, тэдэнэртэ шанга зэмэ тохогдоо.

Эдэ бүгэдын ашаар хонидые искусственна аргаар урэжүүлхэ хүдэлмэри аймагай ажахынуудта муу бэшээр үнгэргэгдөө. Хамта дээрээ 94.056 эхэ хонин урэжүүлэгдэбэ. Орой хурьгалуулхаар түсэблэгдэһэн 2300 хонин декабрь һарада урэжүүлэгдэхэ юм. Тиихэдэ түсэбнай сум дүүргэгдэхээр тодорхойлогдоно» гээд Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин главна зоотехник М. Хабдаев редакцида мэдээсээ.

ТҮРЭЛ ПАРТИИНГАА ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ДЭМЖЭНЭ

ЭРХИМ ШАНАРТАЙ ...АД ХАЙЛУУЛХАБДИ

...ПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй ба ...Р-эй юһэдэхи зарлалай ...овно Соведэй дүрбэдэхи ...иин материалнуудтай Ки...эй нэрэмжэтэ манай металлургическа заводой булад ...уулагшад һонирхон танилба. Энэньшье ойлгосотой даа. Ушарынь юуб гэхэдэ, түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ...он арадай ажахые хүгжөөхэ асари ехэ түсэбүүд ...эн хэлсэгдэһэн байна.

...вет хүнүүдэй асари ехэ ...лта туйлалтануудта металлургнуудай ажалай хуби ...байһые мэдэрхэдэ баяртай. Манай нүхэр, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Виктор Васильевич Ни...ко Москва сессидэ ошохо, ажал хүдэлмэриингөө ...рт абажа ошоо һэн. Табан жэлэй үедэ манай нэгэдэхи мартенэй коллектив һамшалга һааталгануудые усадхан зайсууһанай, түрүү технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар орон доторхи иимэ классай агрегадуудай ажалай бүтээсые дунда зэргээр 2 дахин үлүүлһэн байна гээд тэрээн дотор хэлэгдэнэ. Энэ жэлдэ хайлуулгын болзор нилээд хороожо, нэгэ пеэшэндэ урдань туйлагдаагүй үндэр бүтээсэ амжаһан байнабди — 620 мянган тонно.

Шэнэ түсэбтэ табан жэл эрхим шанарай, үйлэдбэриин ашаг үрын табан жэл болохо гэжэ һайн ойлгонобди. Тиимэһээ ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлжэ, 1976 ондо тэрэниие гурбанай нэгэ хубяар ехэдхэхые хараалнабди. СССР-эй Верховно Соведэй шиидхэбэринүүдтэ, совет хүнүүдэй һуудал байдал һайжаруулха тухай Коммунис партиин, Совет правительствын ехэ анхарал оролдолгодо габшагай ажалаараа харюусаха байнабди.

И. ПРИМИН,
Макеевскэ Кировэй нэрэмжэтэ металлургическа заводой булад хайлуулагша.

ШАНАР — ГОЛ ТЕМЭ

СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн ороной арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб доторхи тусхай бүлэг бидэнэртэ, СССР-эй Наукануудай академиин ехэ молекултэй холбоонуудые шэнжэлдэг институдай эрдэмтэд ба хүдэлмэрилэгшэдтэ, сэхэ хабаатай байна. Синтетическэ дабирхай ба пластмасса үйлэдбэрилгые юһэн процентээр дээшэлүүлжэ, 3,1 миллион тоннодо хүргэхөөр энээн дотор хараалагдана.

Манай институдай лабораторинууд соо химическэ олон продукци бии болгогдожо, үйлэдбэридэ үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байнхай. Сагай элдэб уларилда — Арктикаһаа Экватор хүрэтэр — удаан саг соо хүдэлхэ аргатай полимернэ шэнэ материалнууд тэрэ тоодо ороно.

Бии байгаа материалнуудые улам бата бэхи болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

М. М. КОТОН,
СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, СССР-эй Наукануудай академиин ехэ молекултэй холбоонуудые шэнжэлдэг институдай директор.
Ленинград.

КУБАНИИН ТАРЯАШАДАЙ ҮГЭ НАЙДАМТАЙ

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнуудтай Кубаниин хүдөө нютагуудай таряашад танилсаад байхадаа, КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикые нэгэн һаналтайгаар һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Манай бригадын коллектив табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргээ. Мүнөө тарялангай талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр намарай шэниисэ — 48 центнер, кукуруза — 65 центнер, саахарай свекло 500 гаран центнер хуряанабди. Газарайнгаа гектар бүхэниие һайнаар ашаглаһанай, газар таряалан элдүүрилгые һайжаруулһанай, ажахын материально-техническэ үндэһэ һууриие бэхижүүлһэнэй, эрдэм наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар манай бригада, бүхы колхознай иимэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэн, ажахымнай таряашад 1976 ондо үндэр баян ургаса хуряахын түлөө шармайн оролдоно. Бригадамнай намарай тарилга болзор соонь хээ. Эрхим һайн шанартай үрэһөөр тарилга һуулгагдаа. Мүнөө нэмэлтэ оруулжа байнабди. Хабарай тарилгада бэлдэн, оньһото техникээ заһабарилнабди. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Кубаниин хара хүрьһэтэ газарай үндэр баян ургасаараа ороноо алдаршуулхын тула бүхы юумэ хэжэ байнабди.

М. ТРЕТЬЯКОВ,
Социалис Ажалай Герой Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска районой «Кубань» колхозой бригадир.

(ТАСС).

ХАНИ БАРИСААНАЙ БА ЭБТЭЙ ХҮРШЭ ХАРИЛСААНАЙ АША ҮРЭ

3.500 километр утатай Советскэ Союзтай хилээ Афганистанай арад зон хани барисаанай хилэ гэжэ нэрлэдэг. Хүршэ хоёр оронной хани барисаан табяад гаран жэлэй саана эхилhэн түүхэтэй. Энэ сагай туршалгые дабажа гараhан хани барисаан хадаа элдэб социально-экономическа байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёhoop зэргэ оршон байха тухай В. И. Ленинэй hургаалые гэршэлhэн толотомо жэшээ мүн.

«Бэеэ даанхай Афганистанай совет гүрэнние тусхайта ёhoop түрүүлэн мэдэрhэнhээ, тиин совет гүрэнэй Афганистание мэдэрhэнhээ, удаань танай гүрэн худар манай түрүүшын дипломатическа түлөөлэгшэдэй эльгээгдэhэн ушарhаа уламжалан энэ хани барисаанай бэхи үндэhэн табигдаа юм»,— гэжэ үнгэрhэн жэлэй июнь hapa соо Советскэ Союзда айлшалха үедөө Афганистанай гүрэн түрые толгойлогшо, республикын премьер-министр М. Дауд мэдүүлээ бэлэй. «1921 оной февралиин 28-да баталагдаhан хани барисаан тухай договор, тиихэдэ 1931 оной июниин 24-дэ баталагдаhан бэе бэедээ дайгаар орохогүй, бэе бэеынгээ бүрин эрхые хүндэлхэ тухай договорнуудые баталhан ушар хани барисаемнай үшөө бэхижүүлхэhээ гадна, тэрэнэй үргэдхэлгын болон батадхалгын найдамтай эшэ үндэhэ болоhон байна» гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ hэн.

СССР ба Афганистан хоёрой хани ёhоной харилсаанай, эбтэй этэй хүршэ байhанай шухала нэгэн баримта хадаа хоёр оронной нягта экономическа ба техническэ холбоо барисаан мүн болоно. Энэ холбоо барисаан Афганистанай экономикын бүхы hалбаринуудта нүлөөлхэ зуураа, гүрэнэй секторые саашадань үргэдхэхэ ба хүгжөөхэ хэрэгтэ, тиин оронной үйлэдбэрилхы хүсэнүүдэй ургалтада горитой аша туhа үзүүлнэ. Афганистанда ябаhан хүн бүхэн энэ хани харилсаанай аша үрые, оронной экономикын хүгжэлтэдэ үзүүлжэ байгаа ехэ үүргыень тэмдэглэнгүй гарадаггүй юм. Оронной химическэ промышленностиин түрүүшын ехэ предприяти болохо Мазари-Шарифтахи азотно үтэгжүүлгэнүүдэй завод, Джангелагдахи ирригационно комплекс, Кабул хотын гэр байрын комбинат, Кабулай аэропорт, 1500 километр утатай автомобильна харгы — эдэ бүгэдэ хоёр оронной хани харилсаанай аша үрэ гэхэдэ алдуугүй. Мүнөө үень СССР-эй хабаадалгатайгаар ба туhаламжаар Афганистанда 90 гаран объект баригдажа дүүрээ гү, али дүүрэхэ дүтэлөө.

Манай оронной хабаадалгатайгаар нефть, байгаалиин газ болон бусад ашагта малтамалнуудые тэгнан бэдэрэлтын хэрэгэй афган экономикын хүгжэлтэдэ гүн ехэ удха шанартайе тайлбарилhанайнье үлүү гээд hанагдана. Совет мэргэжэлтэд оронной хойто хубида газ болон нефтиин айхабтар ехэ нөөсэнүүдые элирүүлээ. Тэдэнэй үндэhэн дээрэ ТЭЦ, азотно үтэгжүүлгэнүүдэй завод баригдаа. СССР-эй туhаламжаар нефть буйлуулдаг заводой барилга эхилхээр хараалагданхай. Байгаалиингаа газые Афганистан өөртөө туhатайгаар хэрэглэхэhээ гадна, манай орондо худалдадаг юм. Байгша он дотор СССР-эй ажахы 2,8 миллиард кубометр афган газ хэрэглэхэ байна. Тэрэшэлэн совет геологууд Афганистанай газар дайдада түмэрэй рудагай, зэдэй, баридай, фторидой, алтанай, мүнгэнэй уhанай, полиметаллнуудай баян хэбтэшэнүүдые олоо юм.

Афганистанай хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ Советскэ Союз аша үрэ ехэтэй туhаламжа үзүүлнэ. Тэрэнэй нэгэ жэшээ хадаа Нангархор провинцида баригдажа байгаа Джелалабадска уhалууриин комплекс болоно. Тус комплекс ашаглахада, урдань гар хүртөөгүй хэбтэhэн шулуулиг хүрьhэтэй нуга газарта гүрэнэй хоёр фермэ (Газиабад ба Хадда) байгуулагдаа юм. Эндэ жэлдээ 3 мянган тонно цитрусовэ культуранууд, 600 тонноhоо дээшэ маслинанууд ургуулагдаха байна. Тэдэнэйнь диилэнхи хуби Советскэ Союзда эльгээгдэхээр хараалагдана. Гадна эндэ элдэб полевой культуранууд нютагжуулагдана, мал ажал эрхилхэ томонууд фермэнүүд эмхидхэгдэнэ.

Афганистан үндэhэ яhатанайнгаа дундаhаа мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ талаар шухала зорилгонуудые урдаа табина. Тэрэ хэрэгтэнь бахал манай орон шиидхэхы туhаламжа үзүүлнэ гэхэдэ зүбтэй. Энэ оронной гүрэнэй эмхи зургаанууд соо hууhан зоной хоорондоо ородоор хөөрэлдэжэ байхые шагнабал, гайхаhанай үлүү. Юуб гэхэдэ, Афганистанай республикын министерствэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд алба хаагшад совет мэргэжэлтэдтэй шухала асуудалнуудаа ород хэлэн дээрэ зүбшэнэ бшуу. Кабулай болон бусад хотонуудай залуу мэргэжэлтэд, инженернүүд, технигүүд ород хэлэндэ тоти юм. Энэньшье гайхалгүй, юуб гэхэдэ, тэдэнэй ехэнхинь Кабулай политехническэ институт ба автомеханическа техникум дүүргэhэн тухай дипломтой байха. Эдэ нэрлэгдэгшэ hуралсалай газарнуудта, мүн Мазари-Шариф хотын горно-нефтяной техникумдэ имагтал совет багшанар мэргэжэлтэдые hурган гаргана. Тэрэшэлэн олохон афган залуушуул совет дээдэ hургуулинуудые түгэсхэнэ гэжэ нэмэн хэлэе.

1975 оной февралиин 27-до Кабулда баталагдаhан Советскэ Союзай ба Афганистанай республика хоёрой экономическа, техническэ хани харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай правительстванууд хоорондын хэлсээн хадаа хоёр оронной экономическа харилсаанай түүхэдэхи гүн ехэ удха шанартай шата мүн болоно. Энэ хэлсээн алишье талааraa имэрхүү түхэлэй урдань баталагдаhан хэлсээнүүдhээ үлүү ехэ хэмжээнэй, үлүү ехэ удха шанартай байна гээд Афганистанай түсэблэлгын министр А. Хуррам мэдүүлээ. Тэрэнэй ашаар «оронной экономикодо гүн ехэ удха шанартай хубилалтанууд» болохо гээд тэрэ онсолон тэмдэглэhэн байна.

Мүнөө совет мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар залуу республикын саашанхи экономическа ба социальна хүгжэлтын түрүүшын долоон жэлэй түсэб зохёогдожо байна. Тэрэнэй бэелүүлгэ 1976 оной март hараhаа эхилхэ юм.

Урда хүршэмнай болохо Афганистанай республикын экономическа ажабайдалда Советскэ Союзтай хэдэг худалдаа наймаанииинь ехэ үүргэ дүүргэнэ. 1950 онhoo (тиихэдэ түрүүшын совет-афган правительстванууд хоорондын худалдаа наймаан тухай хэлсээн баталагдаhан юм) хойшо хоёр оронной худалдаа наймаанай хэмжээн 25 дахин дээшэлээ. Тиихэдэ 1974 ондо эд бараанай эрьесэ 122,4 миллион түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али 1973 онойхиhoo хоёр дахин ехэ шахуу болоно. Гэхын хажуугаар манай орон нефтепродуктнуудые, хүнгэн ба ашаанай автомашинануудые, хүдөө машинануудые, тэрэшэлэн бусад эд бараа урда урданайхиhaa ехээр Афганистанда эльгээдэг болоо.

Тиихэдэ Афганистан манай орондо хлопок, нооho, хатаагдаhан жэмэс, газ, hамар, цемент болон бусад зүйлнүүдые ехээр худалдажа эхилээ. Һүүлэй үедэ Афганистан Советскэ Союзда барит үгэжэ байнхай.

Иимэ хани ёhоной харилсаа хүгжөөhэнэй ашаар лэ Афганистанай гадаадын наймаанай 40 гаран процентнь Советскэ Союзтай худалдаа наймаа хэлгэдэ хүртэдэг болоо бшуу.

Хоёр оронной хоорондын политическэ, экономическа, худалдаа наймаанай ба соёлой талаар харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ афган гүрэнние толгойлогшо Мухаммед Дауд гэгшын Советскэ Союзда үнгэрhэн жэлэй июнь hapa соо айлшалhан ушар ехэ нүлөө үзүүлээ. Энэ хадаа залуу Афганистанай Республикын толгойлогшын СССР түрүүшынхеэ айлшалан ерэhэн ушар болоно. Хоёр талын хөөрэлдөөнүүдэй үедэ али бүхы харилсаа холбоогоо саашадань бэхижүүлхэ хүсэлтэй байhанаа Советскэ Союзайшье, Афганистанайшье хүтэлбэрилэгшэд элирхэйлээ бэлэй.

Мүнөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Афганистанай Республикада айлшаар ошоод байhан ушарай хоёр оронной хоорондохи хани ёhоной барисаанай ба харилсаанай улам саашадаа хүгжэн бэхижэлгэдэ үшөө ехэ нүлөө үзүүлхэ байhандань hэжэг түрүүлнэгүй.

А. ПЕТРОВ,
Р. МУСИН,
ТАСС-ай корр.

УУЖАМ ДАА ЭХЭ ОРОМНАЙ

Манай республика дотор туризм, аяншалга нилээд үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Жэлhээ жэл бүхэндэ үбэлэй, хабарай амаралтын үедэ Буряад оронной hургуулинуудай hурагшад уужам дэлгэр Эхэ орон соогуураа аяншална, дурасхаалта газарнуудаар ябана, эсэгэнэр, аханарай агуу баатаршалгада, тэдэнэрэй хүүрнүүд дээрэ табигдаhан хүшөөнүүдтэ hүгэдэн дохино.

Үнгэрhэн намарай амаралтын хэдэн үдэрэй туршада манай hурагшад Эхэ оронноймнай ниислэл хото Москвада, Октябриин хубисхалай үлгы — Ленинградта, Казахай ССР-эй ниислэл Алма-Атада болон бусад городуудта ошожо ерэhэн байна.

Һурагшадай үбэлэй амаралтын үедэ «Улаан-Үдэ — Новосибирск — Волгоград — Куйбышев — Ульяновск — Челябинск — Улаан-Үдэ» гэhэн маршрудтай турпоезд эндэhээмнай гарахань. Энэ поезд Новосибирск хотодо эгээл түрүүн тогтохо. Тэндэ эдир хүбүүд, басагад Новосибирскын түүхэтэ, дурасхаалта газарнуудтай танилсаха, Сибириин эрдэм наукын түб — академгородогто ошохо байна.

Энэ турпоезд саашаа ошожо, суута хото Волгоградта хүрэхэ. Тэндэ үхибүүдэй хараха, үзэхэ юумэн нилээд олон: Павловай гэр, Волго мүрэнэй гараса, Оборонын музей, Мамайн добуун. Мамайн добуунда ошоhон хүн хоридохи зуун жэлэй агуу тулалдаанай сууряанние шагнан, баатар совет сэрэгшэдэй арюун дурасхаалда hүгэдэхэ бшуу.

Удаань Куйбышев хото манай турпоездые угтаха. Хэнэйшье мэдэhээр, дэлхэйн ажалшадай агуу багша Владимир Ильич Ленин энэ хотодо ажаhууhан, хүдэлhэн байна. Ульяновтанай ажаhууhан гэр, тэрэнэй досоохи байдал В. И. Ленинэй эгэшэ дүүнэр Анна Ильинична, Мария Ильинична хоёрой ороолдолгоор hэргээгдээ hэн.

Эдир аяншалагшад энэ гэртэ орожо гараха юм.

Аяншалгашье саашаа үргэлжэлжэ, энэ хотодо hурагшад М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна музейдэ, М. В. Фрунзиин гэр-музейдэ орохо.

Ленинэй түрэhэн нютаг... Эдэ үгэнүүд үргэн дэлгэр Эхэ оронноймнай хүн бүхэндэ үнэтэй. Ульяновск хотодо агуу багшамнай түрөө, hураа, хүдэржэн ургаа.

В. И. Ленинэй эдир наhантай, Ульяновтанай бүлын ажабайдалтай холбоотой юумэн эндэ тон олон. Эдэ бүхы юумэн гүрэн түрөөр хадагалагдажа байна.

Дурасхаалта мемориальна комплекс аяншалагшадай ехэ анхарал татана. Ульяновск хотын тэгэндэ 100 гектар талмайе энэ комплекс эзэлнэ: Ульяновтанай ажаhууhан гэр, гимназиин байшан, областной библиотекэ эндэ бии. Агуу Ленинэй тиихэ холын сагта ябаhан харгыгаар үхибүүд ябаха байна.

Ураалай промышленна томо түб — Челябинск хотодо үхибүүдэй аяншалга дүүрэжэ, тэдэнэр Улаан-Үдэдөө бусаха юм.

Мүн үбэлэй амаралтын үедэ ондоошье аяншалганууд эмхидхэгдэхэ. Хэдэн бүлэг hурагшад Москва, Ленинград хотонуудта ошохо. Ленинград хото зоригшод ородой үнинэй Новгородто хүрэхэ. Бүлэг hурагшад Киев, Ярославль, Кострома, Загорск, Краснодон, Ростов-на-Дону хотонуудтай танилсаха. Мүн Свердловск, Новосибирск, Красноярск, Эрхүү хотонуудта hурагшад ошожо ерэхэ.

Хэн хаана ошохо, хаагуур аяншалха дуратайб? Тэрээн тухай аяншалга болон экскурсиин бюродо хандажа, эртээнhээ аяншалгын маршрут тухайгаа дуулгахыетнай гуйнабди.

Уужам дэлгэр даа Эхэ оромнай.

Е. КАЛЕНЫХ,
аяншалга болон экскурсиин бюрогой методист.

УНШАГТЫ, *hонирхохол байхат*

ЖАБАРТАЙ ХҮЙТЭНДЭ МАНДАРИН ЭДЕЭШЭБЭ

КУРГАН хотын Красинай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи магазинуудай нэгэн соо элдэб янзын сэсэгүүд ургажа байдаг юм. 3 метр үндэртэй мандаринай hөөгэй дэргэдэ хүн зон удаан саг соо тогтодог. Мантан томо шара-улаахан жэмэс мүшэр hалааень нэнгүүлэн даража байха. Жабартай хүйтэн үбэлэй үдэр эндэ ороходо, үльгэр онтохоной орон нютагаар аяншалhандал шэнги үзэгдэхэ. Энэмнай мандаринай жэмэс үгэдэг ёhотойл модон лэ.

Арбан табан жэлэй урда тээ юумэ худалдан абагшадай нэгэн багахан горшоог соо hуулгаhан таримал модо магазинай хүдэлмэрилэгшэдтэ бэлэглэhэн байгаа. Долоон жэлэй үнгэрхэдэ, энэнь hаглагар hайханаар сэсэглэhэн жэмэстэ модон боложо, эндэ тэндэhээнь үрэ жэмэс урган гараhан байгаа. Харин мүнөө жэл бүхэндэ 60 гаран мандарин хураагдан абтадаг юм. Ноябрь hарын hүүл багаар үрэ жэмэсынь хураагдадаг. Хэмжээгээрээ, амтаараа тэдэнь дулаан оронойхиhoo илгаагүй юм.

Гэр байра соогоо жэмэстэ модо тариха дуратайшуул магазинай хүдэлмэрилэгшэдhөө жэмэстэ модоной мүшэр hалаануудые абаhан байна. Зарим айлнуудта түрүүшын ургаса хураагдаа.

ВЕЛАКРИН—ХЭМЭЛ АРЬЬАН

КИШИНЕВОЙ техническэ эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг комбинатда велакрин—хэмэл арhа гаргажа захалба. Хүнгэхэн синтетическэ утаhaap энэ продукци бүтээгдэдэг байна. Велакрин дулаа табидаггүй. Кишиневой тус комбинат хахад миллионhoo үлүү метр шэнэ продукци ерэхэ жэлдэ үйлэдбэрилжэ, хүнгэн промышленностиин предприятинуудта эльгээхэ юм.

ХҮНДЭ АШАА ҮРГЭДЭГ КРАН

12,5 ТОННО ашаа үргэхэ аргатай КС-12,5 түхэлэй түрүүшын кранние Вологодско «Ремсельмаш» завод бүтээбэ. Ашаа тээдэг энэ шэнэ оньhон техникэ СЭВ-тэ хабаатай оронуудта зохёогдоhон стандартнуудай эрилтэнүүдтэ харюусана.

Энэ кран урда тээхи крануудhaa хүсэтэй, бушуу түргэн юм. 1976 онhoo заводой хүдэлмэришэд тэрэнние олоорнь бүтээн гаргажа эхилхэ.

НЭРЭДЭЭ ХҮРЭБЭ

МОНГОЛ ОРОНОЙ Үбсэ нуур гэдэг аймагай эгээл хойто хубида Дабhата гэжэ нютаг бии юм.

Эндэ ямаршье дабhан үгы ха гэжэ тоолоhон дээрэhээ оронной бусад аймагуудhaa дабhа иишэ асардаг байhан түүхэтэй. Дабhата нютагта ажаhуугшадые наада барин, хүршэнэрэйнь энээн тушаа элдэб шог ёг зохёодог байhан дээрэhээ аймагай нэрые хубилгаха тухайшье нютагай засаг захиргаан бодомжолhон юм гэхэ.

Гэбэшье Монголой геологууд иишэ ерэжэ, эндэхи малшадые баярлуулба. Ушарынь юуб гэхэдэ, эртэ урда сагта энэ нэрэ дэмы үгтөөгүй байшоо. Газарай баялигуудые бэдэрэгшэд шулуун дабhанай түйлай ехэ хэбтэшэ эндэ элирүүлэн нээгээ. Мэргэжэлтэдэй тоолон гаргаhанай ёhoop, энэнь дабhаар Монголой бүхы эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха байна.

ҺУРАГШАДТА ЗОРЮУЛАГДАҺАН... КОМЕНДАНТСКА ЧАС

НЮТАГАЙ засагаархидай үүсхэлээр Малайзиин хэдэн тосхонуудта hурагшадта зорюулагдажа, комендантска час соносхогдоо. Үдэшэндөө үйлсэнүүдтэ тусхай патрульнуудта баригдаhан hурагша бүхэн үгэлөөгүүр hургуулидаа ерэхэдээ, «hунаалгадаг» байна. Үдэшэндөө гэрhээ гарангүй, номоо үзэхэ аабза гэжэ багсаамжалан, hурагшадай hуралсалые hайжаруулхын тула нютагай захиргаан иимэ шиидхэбэри гаргаа бшуу.

Тэед hурагшадтаа багшанарай хайша хэрэгээр хандадаа ушарые болоулха, хэшээлнүүдээ hонирхолтойгоор үнгэргэхэ шухала. Тиигэбэл үхибүүд номоо hайнаар үзэдэг болохо гээд «Малай мейл» газетэ энэ хэмжээ ябуулгые буруушаан дурадхана.

(ТАСС).

СПОРТ

ОЛОНОЙ ЭЛҮҮР ЭНХЫН ТҮЛӨӨ

(Спартакиадын дүнгүүд тухай)

Эсэгэ оронноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан БурАССР-эй зунай VI спартакиада дүүрэбэ.

Республикымнай аймагуудай командануудай спортын дүрбэн зүйлөөр мүрысэhэн байха юм. Тиихэдэ hайн дуранай спортын бүлгэмүүдэй, клубуудай түлөөлэгшэд спортын 17 зүйлөөр хёрхо мэргэнээ, хурдан солбоноо, хаба шадалаа, арга шадабаряа туршалсаhан байгаа.

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой шанда хүртэхын түлөө дүрэ буляалдаата барилдаагаар заншалта мүрысөөе нээлгын парадай hүүлээр физкультура ба спортын республиканска комитедэй түрүүлэгшэ Г. М. Сергеев Буряадай АССР-эй зунай VI спартакиадын дүн тухай соносхобо.

Хүдөөгэй аймагуудай дундаhаа Улаан-Үдын аймагай спортсменүүд шалгаржа, спартакиадын чемпионууд болоо. Эндэ спортын хүдэлмэриин hайнаар табигдаhанhаа иимэ амжалта түйлагдаhан байха юм. Жэшээнь, Ивалгын гидромелиоративна техникумэй багша, хүнгэн атлет Мария Зырянова, эндэхи хүүгэдэй спортын hургуулиин тренер, барилдаашан Гармажап Цыренов болон бусад энэ илалтада хубитаяа ехээр оруулhан байна.

Үргэн ниитэ улад зоной дунда спорт дэлгэрүүлэн хүгжөөhэн Кабанскын, Түнхэнэй аймагууд 2-дохи, 3-дахи hууринуудые эзэлбэ.

Спортын бүлгэмүүдэй дундаhаа «Трудай» (областной соведэй түрүүлэгшэнь В. И. Цивилев) команда 131 очко абажа, БурАССР-эй зунай VI спартакиадада илаба. Хоёрдохи hууринда гарахын түлөө шанга тэмсэл болоо. Һүүлшын, 17-дохи зүйл болотор Улаан-Үдын авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортын клубай (түрүүлэгшэнь Б. С. Ицкович) түлөөлэгшэд «Урожайн» (областной соведэй түрүүлэгшэнь байhан В. Л. Балдаев) суглуулагдамал командые оройдоол хоёр очкогоор ахижа ябаhан юм. Тиин hүүлшын нааданда «Урожайн» боксёрнууд шалгаржа, «Забайкалецые» гурбадахи hууринда турижэрхёо. Илагшад Ресспорткомитедэй дамжуулгын кубогуудаар, дипломуудаар шагнагдаба.

— Манай республикын түлөөлэгшэд Алас-Дурна зүгэй зонын 9 команда соохоо 5-дахи, харин Россин Федерации дотор 72 командын дундаhаа 46-дахи hуури эзэлбэ. Энэмнай жиирэй дүн гээшэ, гэбэшье зарим спортсменүүднай hайн дүн харуулhан байна, — гэжэ Г. М. Сергеев хөөрэнэ.

Буряадай багшанарай институдай студент, hур харбалгаар СССР-эй спортын мастер Вадмажаб Цыбиков онсо шалгараа. Тэрэ Россин Федерациин суглуулагдамал командада оруулагдажа, СССР-эй арадуудай зунай VI спартакиадада хабаадахадаа, командын тоосоогоор илажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн.

Боксёрнууд Александр Медведев, Александр Осокин РСФСР-эй спартакиадын бронзо медаляар шагнагдаа. СССР-эй спортын мастернууд: барилдаашан Олег Алексеев, hурагшэд Анатолий Гармаев, Аркадий Бутхаев, Дэнжу Очирова, Екатерина Семёнова, Цырен-Ханда Будажапова болон бусад шалгарhан байна.

Спартакиадын дүнгүүдээр илаhан «Труд» бүлгэмэй областной соведэй түрүүлэгшэ В. И. Цивилёвтой хөөрэлдэхэдэмнай, тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Манай «Труд» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ республикымнай олон томо предприятиин 17 мянга гаран хүн хабаадаhан байна. Зэдын комбинадай (физкультура ба спортын талаар методистнь В. А. Зайцев) спортсменүүд илангаяа амжалтатай.

Спортын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, ГТО-гой шэнэ комплекс тушааха талаар ехэ амжалта түйлаhанайнь түлөө БМДК-гай, Улаан-Үдын оёдолой фабрикын, «Бурятколхозпроект» институдай, медицинскэ училищиин коллективүүдтэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай, СССР-эй физкультура ба спортын комитедэй, СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай Профсоюзуудай ДСО-гой бүхэсоюзна Соведэй Хүндэлэлэй диплומууд барюулагдаба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

Англи. Лондоной түбhөө холо бэшэхэнэ оршодог Гилфорд-стрит шадарай барилгын талмайе хэдэн неделиин туршада хүдэлмэришэдэй пикедүүд эзэлэнхэй. «Лавелс» гэжэ барилга эрхилдэг компаниин хүдэлмэришэдөө ажалhаань гаргажа хаяжа эхилhыень тэдэнэр буруушаана.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН САНАҺАА

Телефон, телеграф, радио

ХҮГЖЭЛТЭ ДЭБЖЭЛТЫН МАНЛАЙДА

ПОРП-ын VII съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые дэлхэйн олониитэ урма баяртайгаар угтаба. Аха дүү социалис гүрэнүүдэй ехэ ехэ газетэнүүд хэлэhэн үгынь текстые бүрин толилhон байгаа. Баруунай оронуудай хэблэлнүүдтэ мүн лэ дэлгэрэнгыгээр толилогдобо. Социалис хани нэгэдэл хадаа тон шэнэ, бүхы дэлхэйн эрхэ сүлөөдэ дуратай хүсэнүүдэй, хүгжэлтэ дэбжэлтын эгээл найдамтай түшэг тулгуури болоhон холбоон мүн гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин тэмдэглэhэн ушарта дэлхэйн хэблэлэй гадаадын политическэ шэнжэлэгшэд онсо анхаралаа хандуулна. Дэлхэй дээрэ боложо байhан hайн хубилалтануудые гүнзэгырүүлхын аша туhада тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлхээр бэлэн байhан тухайдаа социалис гүрэнүүд мэдүүлнэ гээд тэмдэглэгдэнэ.

ПОРП-ын ЦК-гай орган «Трибуна люду» газетэ хэлэhэн үгын текстые «Нэгэдэл, хани барисаан, аха дүү ёhоной холбоон — совет-польско харилсаанай удха мүн» гэhэн гаршаг доро толилhон байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, мүн аха дүү бусад партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй бидэнэртэ хандажа хэлэhэн үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ газетэ бэшэнэ. Энэ hаналаа нэгэдэлгэ манай шэнэ түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ юритой нүлөө үзүүлхэ байна.

Манай оронуудай, Советскэ Союзай ба тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Л. И. Брежневэй хамтынгаа зорилгонуудые залан сэхээр бэелүүлhэнэй ашаар шэнэ дайнай аюулhаа хүн түрэлтэн сарагдаhан байна гэжэ «Трибуна люду» газетэ үргэлжэлүүлнэ.

Болгариин «Отечествен фронт» газетэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые толилходоо, энэнь съездын хүдэлмэридэ эгээл hонирхолтой үе болобо гээд тэмдэглэнэ. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай холбооe, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхын, бүхы арадуудта амгалан байдал хангахын тула совет хүтэлбэрилэгшын эсэшэ сусашагүй ажал ябуулжа байhанайнь түлөө түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн тэрэниие хүндэлнэ гэжэ газетэ батална.

ГДР-эй «Берлинер цайтунг» газетэ Л. И. Брежневэй үгэдэ гол анхаралаа хандуулна. Энэнь ПОРП-ын съездын хүдэлмэриин хоёрдохи үдэрэй гол ушар болобо гэжэ тэмдэглэнэ. Советскэ Союзай 15,5 миллион коммунистнуудай үмэнэhөө Л. И. Брежнев ПОРП-ын гэшүүдтэ аха дүү ёhоной дайшалхы амаршалга хүргөөд, бүхы совет арадай эбдэршэгүй хани барисаан бата бэхи байха юм гэжэ эдэниие найдуулhан байна.

Венгриин түбэй газетэнүүд Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые дэлгэрэнгыгээр толилбо.

Социалис оронуудай хүгжэлтэ нэгэ жэгдээр ябана гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые «Непсабадшаг» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Социализм хадаа арадуудые нэгэ нэгэндэнь улам дүтэ болгожо, эдэниие социалис интернационализмын хуули ёhoop, гуримаар ажаhуудаг ниитэ нэгэн бүлэ болгожо нэгэдүүлhэн байна гээд газетэ бэшэнэ.

Социалис хани харилсаан хадаа бүхы дэлхэй дээрэхи эрхэ сүлөөдэ дуратай, хүгжэлтэ дэбжэлтын хүсэнүүдэй эгээл найдамтай түшэг тулгуури болоно гэжэ Л. И. Брежнев этигэмэ батаар харуулаа гээд Кубын «Хувентуд ребельде» газетэ мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэhэн үгын гүнзэгы удхатай байhыень баруунай олон оронуудай газетэнүүд тэмдэглэнэ. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөн дээрэ зохёогдон абтаhан гуримууд гүрэнүүдэй амгалан ёhoop зэргэ оршохо замда саашанхи хүгжэлтэ хангаха арга олгохо байна гээд Л. И. Брежнев анхаралаа онсолон хандуулаа гэжэ «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актда гар табигдаhанай hүүлээр баруун оронуудай зарим тусхай тушаалтад энэ хэрэгые буруу hүргэхөөр шадалаараа оролдожо байна гээд Л. И. Брежнев тэмдэглээ гэжэ Франциин «Юманите» газетэ заана. Ниитэ Европын зүблөөнэй табиhан хараа түсэбүүд айхабтар ехэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь үгэ хэлэхэдээ, нэгэн нэгэндээ этигэн найдаха уряатайгаар хандаба гэжэ Лондоной «Таймс» газетэ тэмдэглэнэ.

Хельсинкидэ болоhон зүблөөнэй түгэсхэлэй актые нэгэ бүхэли юумэн гэжэ хараха шухала гээд совет хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлээ гэжэ Баруун Германиин «Франкфуртер эльгемайне» газетэ мэдээсэнэ.

ПОРП-ын VII съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэhэн үгэ соо уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд үргэнөөр табигдаhан байна гэжэ Италиин «Унита» газетэ бэшэнэ.

Дайнай аюул саража, шахардуу байдал hуларуулха шухала гээд Л. И. Брежнев хэлээ гэжэ Финляндиин «Хельсингин саномат» газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

БОГОТО

СЪЕЗД ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ТАСС

Колумбиин Коммунис партиин XII съезд эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Урда съездhээ хойшонхи үе соо хэгдэhэн ажал ябуулга тухай Компартиин ЦК-гай тоосоото элидхэлые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээд, политическэ тогтоол ба бусад хэдэ хэдэн документнүүдые hайшааhан, партиин хүтэлбэрилхы зургаануудай шэнэ бүридэл hунгаhан байха юм.

Политическэ тогтоол соо мүнөөнэй уласхоорондын байдалда, коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асуудалнуудта шэнжэлэл хэгдэбэ.

Империализмтай үдэрhөө үдэртэ бата холбоотой боложо байhан маоис хүтэлбэрилэгшэдые съездын делегадууд эрид буруушаагаа.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөө зарлаха шухала гэжэ хуралдаанда хабаадагшад тэмдэглэhэн байна.

Съездын делегадууд Советскэ Союзай Коммунис партида бэшэг эльгээбэ.

НЬЮ-ЙОРК

НЭГЭДЭХИ КОМИТЕДТЭ

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет тогтоол баталан абахадаа, Советскэ Союзай оруулhан үүсхэлээр зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци зарлахын тула хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхыень Генеральна Ассамблейдэ дурадхаба. «Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци зарлаха» гэhэн асуудалые ээлжээтэ, XXXI сессиин даб дээрэхи зүблэхэ зүйлдэ оруулхые комитет дурадхаа.

Сагай уларилда, байгаалида, хангалтагүй нүлөө үзүүлхэ, уласхоорондын аюулгүй байдал хангалгада, хүн зоной ажана байдалда, бэе махабадта хоро хүргэхэ сэрэгэй гү, али ондоошье хэрэгсэл хэрэглэлгые хорихо тухай конвенци батална уряалhан тогтоолые ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет нэгэн дуугаар абаhан байна. ООН-ой XXIX сесси дээрэ иимэ конвенци баталха уряалтайгаар СССР хандаа hэн. Социалис ба сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаададаггүй оронууд (Афганистан, Инди, МНР, Болгари, ВНР, ГДР, Польшо), мүн баруунай хэдэ хэдэн оронууд (Итали, Англи, Австрали, Япон) энэ тогтоолой авторнууд болоhон байна.

Иимэ конвенци баталан абахадаа, эб найрамдал бэхижүүлхэ, дайнай аюулые сараха хэрэгтэ горитой нүлөө үзүүлхэ байнабди гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Коммунистнуудай хамтын дүй дүршэл» — түрүү бэшэг. РСФСР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнууд. «КПСС-эй XXV съездые угтуулан» — тобшо мэдээсэлнүүд. «Тэжээлэй единицые наринаар шалгажа үзэбэл» — «Правда Бурятии» газетын ба арадай хиналтын комитедэй рейдовэ материал.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Ажахыгаа шадажа хүтэлбэрилхэ» — Загарайн районно партийна конференциhээ. «Совет орон — шэнэ hонин». «Нэгэ түсэб үндэhэлэн хүдэлхэдөө» — С. Преловскаягай статья.

Гурбадахи хуудаhанда: Бүмбэрсэг дэлхэйн hонин. ТАСС-ай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Нютаг нютагай hонин. О. Березков. «Үнэн зүрхэнэй, инаг дуранай баатаршалга».

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «Москва—Варшава» — баримтата фильм (үнгэтэ). 10.35 — «Ород хэлэн». 11.20 — — «Москва ба москвагайхид». 11.50 — Эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ дамжуулга. 14.00 — Забhарлалга. 14.10 — «Эльбэдүүлhэн хүбүүн» — мульт-фильм (үнгэтэ). 14.55 — «Зея мүрэнэй гэрэл». (Хоёрдохи дамжуулга). 15.25 — Гандболоор мүрысөөн. 16.10 — «Берегись автомобиля» — кинокомеди. 17.45 — Хүгжэмэй hонин. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Класс хүтэлбэрилэгшэдтэ туhаламжа». Хөөрөөн.

«Орбита». 19.25 — «Берегись автомобиля» — кинокомеди. 21.20 — Шэнэ hонин. 21.15 — Эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ дамжуулга. 23.25 — Забhарлалга. 23.35 — Ф. Шопенэй зохёолнуудhаа концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.10 — Концерт.

Улаан-Үдэ. 19.25 — Телевизионно hонин. 19.45 — Г. Батуевагай ба В. Андреевэй дуунууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Зарим нютагуудта саhан орохо, бордоhолхо. Баруун тээhээ секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Үдэртөө температура Байгал шадарай аймагуудта 10—15, бусад нютагуудта 15—20 градус хүйтэн байха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03707. Заказ № 01598.